

SpareBank 1 Skadeforsikring AS

Rapport om solvens og finansiell stilling (SFCR) pr. 31.12.2017

Styrevedtatt:
Oslo, 3. mai 2018

INNHOOLD

INNLEDNING OG SAMMENDRAG	4
INNLEDNING	4
SAMMENDRAG	4
A. VIRKSOMHET OG RESULTATER.....	5
A.1 VIRKSOMHET	5
A.2 FORSIKRINGSRESULTAT.....	6
A.3 INVESTERINGSRESULTAT	6
A.4 RESULTAT FRA ØVRIG VIRKSOMHET	7
A.5 ANDRE OPPLYSNINGER	7
B. SYSTEM FOR RISIKOSTYRING OG KONTROLL.....	8
B.1 GENERELLE OPPLYSNINGER OM SYSTEMET FOR RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL.....	8
B.1.1 RAMMEVERK FOR RISIKOSTYRING	8
B.1.2 ROLLER OG ANSVAR	9
B.1.3 FORUM OG KOMITEER.....	11
B.1.4 GODTGJØRING	12
B.2 KRAV TIL EGNETHET.....	12
B.3 RISIKOSTYRINSSYSTEMET	12
B.3.1 RISIKOSTYRINGSFUNKSJONEN	14
B.3.2 EGENVURDERING AV RISIKO OG SOLVENS (ORSA).....	14
B.4 INTERNKONTROLLSYSTEM	15
B.5 INTERNREVISJONFUNKSJONEN	16
B.6 AKTUARFUNKSJONEN	16
B.7 UTKONTRAKTERING	16
B.8 ANDRE OPPLYSNINGER.....	18
C. RISIKOPROFIL	19
C.1 FORSIKRINGSRISIKO	20
C.2 MARKEDSRISIKO	21
C.2.1 FORSIKTIGHETSPRINSIPPET	22
C.2.2 RISIKOKONSENTRASJON	23
C.3 RISIKOREDUKSJONSTEKNIKKER	23
C.4 MOTPARTSRISIKO	24
C.5 LIKVIDITETSRISIKO.....	24
C.6 OPERASJONELL RISIKO.....	24
C.7 ANDRE VESENTLIGE RISIKOER	25
C.8 ANDRE OPPLYSNINGER.....	25
D. VERDSETTING FOR SOLVENSFORMÅL.....	26
D.1 EIENDELER	26
D.2 FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER.....	26
D.3 ANDRE FORPLIKTELSER	28
D.4 ALTERNATIVE VERDSETTINGSMETODER	28
D.5 ANDRE OPPLYSNINGER	28

E. KAPITALSTYRING	29
E.1 ANSVARLIG KAPITAL	29
E.2 SOLVENSKAPITALKRAV OG MINSTEKAPITALKRAV	30
E.2.1 MINIMUMSKAPITALKRAV (MCR)	30
E.2.2 SOLVENSKAPITALKRAV (SCR)	30
E.3 BRUK AV DEN DURASJONSBASERTE UNDERMODULEN FOR AKSJERISIKO VED BEREGNINGEN AV SOLVENSKAPITALKRAVET	31
E.4 FORSKJELLER MELLOM STANDARDFORMELEN OG BENYTTETE INTERNE MODELLER.....	31
E.5 MANGLENDE OPPFYLLELSE AV MINSTEKAPITALKRAVET ELLER SOLVENSKAPITALKRAVET	31
E.6 ANDRE OPPLYSNINGER.....	31
F. VEDLEGG	32
F.1 OFFENTLIGE QRT'ER.....	32

TABELLISTE

Tabell 1: Selskapets eiere	5
Tabell 2: Forsikringsresultat fordelt pr. bransje	6
Tabell 3: Investeringsresultater	6
Tabell 4: Investeringsresultat pr. aktivaklasse.....	7
Tabell 5: Oversikt over vesentlige utkontrakterings tjenester med SB1F AS.....	17
Tabell 6: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester	18
Tabell 7: Oversikt scenarioer utarbeidet under ORSA	19
Tabell 8: Stresstest: nedgang i finansmarkedene	20
Tabell 9: Sensitivitetsanalyse: Forsikringsrisiko.....	21
Tabell 10: Markedsrisiko	22
Tabell 11: Markedsrisiko konsentrasjon – basert på kreditt-rating.....	23
Tabell 12: Markedsrisiko konsentrasjon – basert på utsteder	23
Tabell 13: Eiendeler i balansen pr. 31.12.2017	26
Tabell 14: Forsikringstekniske avsetninger brutto.....	27
Tabell 15: Forsikringstekniske avsetninger: Solvens II og regnskap	27
Tabell 16: Verdsettelse av forpliktelser	28
Tabell 17: Tilgjengelig kapital pr. 31.12.2017	29
Tabell 18: Kapitalgrupper	30
Tabell 19: Solvensmargin pr. 31.12.2017	30
Tabell 20: beregning av SCR for SB1S AS pr. 31.12.2017	31

FIGURLISTE

Figur 1: Rammeverk for risikostyring	9
Figur 2: ORSA prosessen.....	15
Figur 3: Solvenskapitalkrav: undermoduler	19
Figur 4: Forsikringsrisiko.....	20
Figur 5: Markedsrisiko - Aktivaklasser	21
Figur 6: Markedsrisiko fordeling.....	22
Figur 7: Motpartsrisiko	24

INNLEDNING OG SAMMENDRAG

INNLEDNING

Solvens II representerer et mer risikobasert regelverk enn tidligere solvens- og kapitaldekningsregelverk som selskapet har vært underlagt. Regelverket stiller store krav til rapportering og offentliggjøring av informasjon.

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av solvens og finansiell stilling for SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Alle tall i dokumentet er pr. 31. desember 2017 med mindre annet fremgår. Selskapet benytter standardformelen til beregning av solvensmargin under Solvens II. Selskapets solvenskapitalkrav (SCR) ved utgangen av 2017 var på 1.836 mill. kroner. Den tilgjengelige kapitalen på samme tidspunkt utgjorde 3.520 mill. kroner, tilsvarende et overskudd av tilgjengelig kapital på 1.684 mill. kroner og en solvensmargin på 192 prosent.

SAMMENDRAG

Rapporten omhandler virksomheten og resultatene til SpareBank 1 Skadeforsikring AS, systemet for risikostyring og internkontroll, risikoprofilen, verdsettelse for solvensformål samt kapitalstyring. Styret i selskapet har det overordnede ansvaret for alle temaene som er omhandlet i rapporten.

SpareBank 1 Skadeforsikring AS er et heleid datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1 Gruppen eies av SpareBank 1-bankene og LO. SpareBank 1 Skadeforsikring AS understøtter strategien til SpareBank 1-bankene mot deres bedrifts- og privatkunder, samt LO mot deres medlemmer og foreninger.

Den operative driften til SpareBank 1 Skadeforsikring AS og søsterselskapet SpareBank 1 Forsikring AS er samlet, så langt hensiktsmessig innenfor gjeldende regelverk, under navnet SpareBank 1 Forsikring.

SpareBank 1 Skadeforsikring AS tilbyr både skade- og personforsikringsprodukter i privat-, organisasjons- og næringslivsmarkedet.

Selskapet oppnådde et resultat etter skatt på 1.311 mill. kroner i 2017, dette er noe svakere sammenlignet med 1.447 mill. kroner i 2016. Reduksjonen skyldes hovedsakelig høyere erstatningskostnader og høyere driftskostnader. SpareBank 1 Skadeforsikring AS fikk netto finansinntekter på 526 mill. kroner i 2017 (mot 403 mill. kroner i 2016), tilsvarende en finansavkastning på 5,7 prosent (mot 3,9 prosent i 2016). Forvaltningsvolumet ble redusert med ca. 120 mill. kroner til 9,8 mrd. kroner, hovedsakelig grunnet utbetaling av konsernbidrag. Egenkapitalavkastning etter skatt ble på 30,5 prosent (mot 28 prosent i 2016).

En vesentlige endringen i selskapets risikostyring og internkontroll er ansettelsen av en ny leder for risikostyringsfunksjonen og ny leder for compliancefunksjonen i SpareBank 1 Skadeforsikring AS, begge vil tiltre i løpet av første halvår 2018. Utover dette er det ikke gjort noen vesentlige endringer i selskapets risikostyring og internkontroll og selskapets risikoprofil.

Selskapet benytter standardformelen ved beregning av solvensmargin under Solvens II. Selskapets solvenskapitalkrav (SCR) ved utgangen av 2017 var på 1.836 mill. kroner, sammenlignet med 1.785 mill. kroner i 2016. Selskapets solvensmargin var på 192 prosent ved utgangen av 2017, redusert med 4 prosentpoeng (fra 196 prosent) fra foregående år. Dette tilsvarende et overskudd av kapital på 1.684 mill. kroner. Sett opp imot selskapets vedtatte kapitalmål på 160 prosent anses selskapet som godt kapitalisert selv om risikobærende evne er noe redusert gjennom 2017.

God styring mot lønnsomhetsmål, god kunde- og risikoseleksjon og risikoprising har bidratt til tilfredsstillende lønnsomhet i 2017. Det er forventet at disse faktorene sammen med brukervennlige systemer og god kjennskap til kundenes behov vil sikre god lønnsomhet også i 2018.

A. VIRKSOMHET OG RESULTATER

A.1 VIRKSOMHET

SpareBank 1 Skadeforsikring AS (heretter SB1S AS) har hovedkontor i Oslo og er et heleid datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS (heretter SB1G AS). SBG1 AS eies av SpareBank 1- bankene og LO.

SB1S AS bygger på mer enn 90 års erfaring som forsikringsleverandør, og har en markedsandel på 10,4 prosent pr. 31.12.2017. Selskapet understøtter strategien til SpareBank 1-bankene, overfor deres bedrifts- og privatkunder, samt LO-forbundene overfor deres medlemmer og foreninger.

Den operative driften til SB1S AS og søsterselskapet SpareBank 1 Forsikring AS (heretter SB1F AS) er samlet, så langt hensiktsmessig innenfor gjeldende regelverk, under navnet SpareBank 1 Forsikring.

SB1G AS hadde pr. 31. desember 2017 følgende eierstruktur:

Navn på eier	Eierandel
SpareBank 1 Nord-Norge	19,50%
SpareBank 1 SMN	19,50%
SpareBank 1 SR Bank ASA	19,50%
Samarbeidende Sparebanker AS	19,50%
SpareBank 1 Østlandet	12,40%
Landsorganisasjonen i Norge (LO)/Tilknyttede Forbund	9,60%
Totalt	100,00%

Tabell 1: Selskapets eiere

Selskapets netto premieinntekter utgjorde 5.488 mill. kroner i 2017, tilsvarende en økning på 186 mill. kroner sammenlignet med 2016. Det meste av økning kom fra segmentet privatmarked, men også segmentet bedriftsmarked hadde vekst i netto premieinntekter i 2017.

For å kunne ta ut potensialet for salg har selskapet fornyet betjeningskonseptene og arbeidsdelingen mellom bankene og forsikringsselskapet. Selskapet har en klar ambisjon om å øke salget gjennom bankenes rådgivere med enklere og integrerte salgsløsninger. Salget innen privatmarkedet har hatt en kraftig vekst i 2017. Kombinert med en lav avgang har det gode salget bidratt til positiv bestandsvekst. Salgsutviklingen for kjerneproduktene har vært god i alle kanaler, men det digitale salget økte mest med mer enn 100 prosent i 2017.

SB1S AS tilbyr både skade- og personforsikringsprodukter i privat-, organisasjons- og næringslivsmarkedet. Selskapet er Norges 4. største skadeforsikringsselskap med en markedsandel på 10,4 prosent (mot 10,2 prosent i 2016) pr. 31. desember 2017. Innen Privatmarkedet hadde SB1S AS en markedsandel på 13,8 prosent (mot 13,4 prosent i 2016) ved utgangen av 2017 og er Norges tredje største selskap innen privat skadeforsikring.

Selskapets registrerte kontoradresse og kontaktdetaljer for selskapets eksterntrevisor samt tilsynsmyndighet er:

Kontoradresse:

SpareBank 1 Skadeforsikring AS
Hammersborggata 2
0179 Oslo
Telefon: 09020

Ekstern revisor:

KPMG AS Sørkedalsveien 6
Postboks 7000 Majorstuen
0306 Oslo
Telefon: 04063

Tilsynsmyndighet:

Finanstilsynet
Revierstredet 3
0151 Oslo
Telenor: 22 93 98 00

A.2 FORSIKRINGSRESULTAT

Forsikringsresultatet for 2017 ble 825 mill. kroner. Oversikten nedenfor viser forsikringsresultat pr. bransje som kategorisert under Solvens II.

MNOK	Forsikring mot utgifter til medisinsk behandling	Forsikring mot inntektstap	Yrskeskade	Motorvognforsikring trafikk	Motorvognforsikring øvrig	Sjø- og transport	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvarsforsikring	Assistanseforsikring	Forsikring mot diverse økonomiske tap	Sum
Netto premieinntekter	232,8	61,3	96,8	778,1	1 256,6	4,1	2 427,2	59,2	514,1	57,5	5 487,6
Ersatningskostnader for egen regning	-224,4	-46,7	-38,4	-171,8	-860,3	11,5	-1 614,2	-13,1	-316,5	-47,1	-3 321,0
Forsikringsrelaterte kostnader	-57,5	-12,0	-19,2	-175,6	-396,4	-2,1	-509,5	-21,3	-131,6	-16,1	-1 341,4
Forsikringsresultat	-49,1	2,6	39,2	430,6	-0,3	13,5	303,4	24,6	65,9	-5,7	825,1

Tabell 2: Forsikringsresultat fordelt pr. bransje

Netto premieinntekter i 2017 var 5.488 mill. kroner mot 5.302 mill. kroner i 2016, tilsvarende en økning på 186 mill. kroner. Økningen skyldes i hovedsak økt salg av Motorvognforsikring og Forsikring mot brann og annen skade på eiendom.

Erstatningskostnader for egen regning var på 3.321 mill. kroner som er 253 mill. kroner høyere enn i 2016. Skadeprosenten er tilsvarende økt med 2,4 prosentpoeng, til 58,7 prosent. Økningen i brutto erstatningskostnader skyldes både økte naturskader, redusert avvikling, samt økt skadefrekvens. Oppdaterte modeller indikerer konservative erstatningsnivåer for Motor ansvar og Yrskeskade. Gitt at dette er en varig trend vil avviklingsgevinster gradvis realiseres. Flere naturskadehendelser i 2017 har økt naturskadeerstatninger med 22 mill. kroner, sammenlignet med 2016.

Andre forsikringsrelaterte kostnader utgjorde 1.341 mill. kroner i 2017 sammenlignet med 1.189 mill. kroner i 2016. Økte driftskostnader skyldes hovedsakelig en økning i lønnskostnader som følge av selskapets bevisste satsing innenfor IKT, CRM/Kundediialog og Produkt og således bygge egen kompetanse på viktige områder. Kostnader til eksterne konsulenter, IKT og markedsføring har også økt i 2017 sammenlignet med 2016. Provisjoner har økt med 31 mill. kroner sammenlignet med fjoråret. Økningen kommer hovedsakelig som en følge av vekst i porteføljen og dermed økt salgs- og bestandsprovisjon.

A.3 INVESTERINGSRESULTAT

Hensikten med forvaltningen er i første rekke å maksimere avkastningen over tid innenfor et akseptabelt risikonivå. Fallende rentenivåer de seneste årene fører til en lavere forventet avkastning for selskapets investeringsportefølje.

Selskapet følger en strategi med relativ fast strategisk allokering til ulike aktivaklasser, hvor allokeringen er kalibrert til å kunne bidra med langsiktige risikopremier fra ulike kilder. I tillegg til rentenivået, er det identifisert tre hovedkilder til risikopremier i investeringsstrategien. Dette er forventet meravkastning fra kreditt, eiendom og aksjer. For å kunne oppnå denne typen risikopremier, er det viktig at det totale risikonivået er bærekraftig over tid.

Rammene for investeringene er gitt gjennom selskapets Investeringsstrategi. Investeringsstrategien revideres årlig og godkjennes av styret.

Investeringsresultat (mill. kroner)	2017	2016
Inntekter fra investeringer i datterselskap (eiendomselskap)	55,9	70,2
Renteinntekter og utbytte markedsverdi på finansielle eiendeler	175,1	211,8
Verdiendringer på investeringer	362,4	36,7
Realisert gevinst og tap på investeringer	-57,7	90,8
Sum netto inntekter fra investeringer	535,7	409,5
Forvaltningskostnader	-9,4	-6,9
Sum kostnader i investeringer	-9,4	-6,9
Investeringsresultat	526,3	402,6

Tabell 3: Investeringsresultater

Finansresultatet i 2017 var på 526 mill. kroner (403 mill. kroner i 2016), tilsvarende en finansavkastning på 5,7 prosent (3,9 prosent i 2016). Nedenfor gis en oversikt over finansresultat pr. aktivaklasse.

Investeringsresultat pr. aktivaklasse (mill. kroner)	2017	2016
Renter - omløp	189	41,7
Renter - hold til forfall	56	54,7
Eiendom	212	86,3
Aksjer	171	106,1
Derivater (valutasikring)	-93	121,1
Annet	-9	-7,4
Investeringsresultat	526,3	402,6

Tabell 4: Investeringsresultat pr. aktivaklasse

HOVEDPUNKTER:

- Investeringsresultatet for 2017 var 526 mill. kroner som er 124 mill. kroner bedre enn foregående år.
- Samtlige aktivaklasser hadde positive bidrag på i 2017.
 - Selskapet har en diversifisert renteportefølje som innehar rentepapirer med både kort og lengre durasjon. Porteføljen er også investert i statsobligasjoner med god rating og kredittobligasjoner hovedsakelig innen investment grade segmentet. Renter bidro totalt sett til en positiv avkastning. Reduksjon i kredittmarginer og reduksjon i markedsrentene gjennom 2017 har ført til noe høyere avkastning enn den løpende yielden i porteføljen tilsvarer. Avkastningen for omløpsrenter endte på 1,4 prosent. Renteavkastningen for 2017 ble lavere enn tidligere år grunnet fallende renter over flere år.
 - Avkastning derivater er relatert til valutasikring for den globale renteporteføljen
 - Aksjeporteføljen er godt diversifisert innenfor både geografi og sektorer. Aksjer bidro med en positiv avkastning på 19,2 prosent, på nivå med utviklingen i globale referanseindekser.
 - Hold til forfall bidro med en avkastning 3,4 prosent
 - Eiendomsinvesteringer bidro med en avkastning på 17,2 prosent inkludert verdiendringer på eiendommene
- Forvaltningsvolumet ble redusert med ca. 120 mill. kroner til 9,8 mrd. kroner, hovedsakelig grunnet utbetaling av konsernbidrag.

Selskapet har en mindre del av investeringsporteføljen investert innen verdipapiriserte investeringer. Verdipapirene er investert i renteporteføljen og er av typen Asset backed securities, Commercial Mortgage-backed (CMO) og Non-government backed CMO's. Totalt sett står disse investeringene for 2,7 prosent av investeringsporteføljen. Risikoen i investeringene ansees som relativt sett lave, da det er god rating, i hovedsak AAA og AA, og det er samtidig kort durasjon på disse investeringene.

Investeringsstrategien legger opp til god diversifisering og relativt sett høye krav til kvaliteten på investeringene, der blant annet rating er viktige input i vurderingene.

A.4 RESULTAT FRA ØVRIG VIRKSOMHET

SpareBank 1 Skadeforsikring AS har ingen annen virksomhet enn landbasert skadeforsikring.

A.5 ANDRE OPPLYSNINGER

Utover forholdene beskrevet i punktene A.1-4 foreligger det ikke andre opplysninger av vesentlig art knyttet til selskapets virksomhet og resultater.

B.SYSTEM FOR RISIKOSTYRING OG KONTROLL

Dette kapittelet gir en beskrivelse av mål og rammeverk for risikostyringssystemet samt strukturen i selskapets administrasjons-, ledelses- og kontrollorgan, herunder roller, kontrollfunksjon og arbeidsgrupper/forum.

B.1 GENERELLE OPPLYSNINGER OM SYSTEMET FOR RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

SB1S AS er et heleid datterselskap av SB1G AS. Avdelingen for risikostyring i SB1G AS skal bidra til et konsistent system for risikostyring og internkontroll i SB1G konsern og fastsetter overordnede prinsipper for risikostyring som skal følges av alle datterselskaper. Kontrollfunksjonene i SB1G AS følger en matriseorganisering, hvor det er etablert selvstendige kontrollfunksjoner i hvert enkelt datterselskap. SB1G AS har etablert et revisjonsutvalg og et risikoutvalg som har et overordnet ansvar for å følge opp risikoen i datterselskapene.

Risikostyringen i SB1S AS skal støtte opp under selskapets strategiske utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig kapitalforvaltning. Dette skal oppnås gjennom en risikoprofil kjennetegnet av:

- En sterk risikokultur med høy bevissthet om risikostyring
- En optimal kapitalallokering i henhold til selskapets strategi
- Tilstrekkelig tilgjengelig kapital ut fra vedtatt risikoprofil

Målene for risikostyringen innebærer blant annet at risikostyringen skal bidra til trygghet for kunden, samt høyest mulig avkastning innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med selskapets risikoappetitt slik den er besluttet av styret. Videre er det et mål å minimere den operasjonelle risikoen og ha god forståelse for den risiko selskapet er eksponert mot, og dermed være i stand til å vurdere om risikoeksponeringen er rimelig i forhold til risikobærende evne.

Risikostyringen skal med andre ord bidra til å sikre at etablerte handlingsregler er i overensstemmelse med selskapets risikotoleranse. God risikostyring innebærer styring og kontroll av risikobildet i alle prosesser og ledd i virksomheten. Kontrollaktivitetene skal sikre at definerte risikogrenser overholdes og at eksisterende risikobilde er godt kommunisert i organisasjonen.

Systemet for risikostyring og kontroll i SB1S AS har som formål å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for styring og kontroll og skal bidra til å bygge opp om selskapets langsiktige ambisjon om å være attraktiv for kundene og bankene.

Styret har utarbeidet et rammeverk av policyer for SB1S AS som fastsetter hovedprinsipper og ansvar for risikostyringen og internkontroll. Det gjennomføres årlig en revisjon og godkjenning av alle policyer knyttet til risikostyring og kontroll. Ved årsslutt 2017 ble det ikke gjort noen vesentlige endringer som bør kommenteres nærmere.

Selskapets system for risikostyring og internkontroll vurderes å være godt tilpasset selskapets risikobilde. Risikostyringssystemet er gjenstand for kontinuerlig videreutvikling. Spesielt har innføringen av Solvens II medført en vesentlig økt profesjonalisering av selskapets risikostyring.

B.1.1 RAMMEVERK FOR RISIKOSTYRING

Selskapets rammeverk for risikostyring er bygget opp omkring en modell med tre forsvarslinjer:

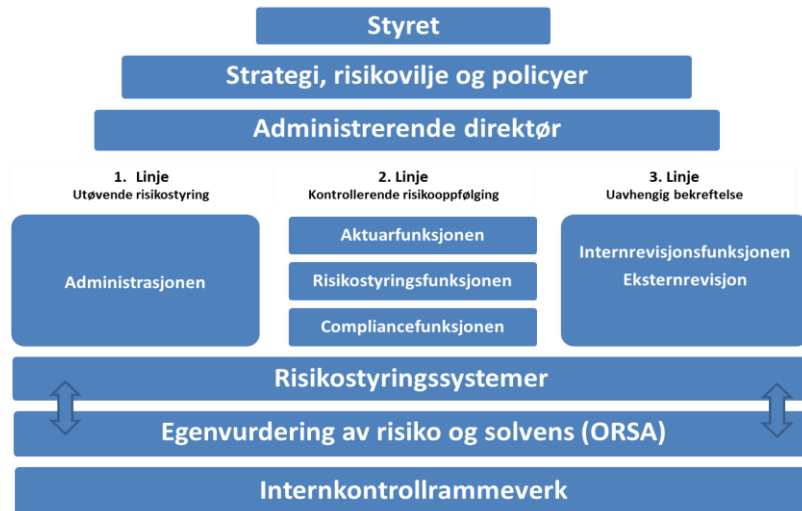
Første forsvarslinje: Leder av forretnings- og støtteområdene har ansvaret for den daglige risikostyringen. De skal til enhver tid påse at risikostyringen og risikoeksponeringen er innenfor de rammer og overordnede styringsprinsipper som er besluttet av styret eller administrerende direktør.

Andre forsvarslinje: Kontrollfunksjonene består av risikostyringsfunksjonen, compliancefunksjonen og aktuarfunksjonen med tilhørende ansvarsområder. Som andre forsvarslinje skal funksjonene understøtte styret og ledelsens ansvar.

Tredje forsvarslinje: Internrevisjonen overvåker at risikostyring og internkontroll er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt.

Det er førstelinjes ansvar å sikre overholdelse av gjeldende regelverk, videre er det styrets og ledelsens ansvar å fatte konklusjoner og iverksette tiltak med bakgrunn i kontrollfunksjonenes funn.

Risikostyringsfunksjonen, aktuarfunksjonen og compliancefunksjonen i SB1S AS er organisert uavhengig av forretningsenhetene, direkte under administrerende direktør, og rapporterer direkte til selskapets ledelse og styre. I tillegg rapporterer funksjonene sentrale risikoparametere til CRO i SB1G AS.

Figur 1: Rammeverk for risikostyring

Det er selskapets medarbeidere som utøver den daglige risikostyringen. Det er etablert rutiner og prosessbeskrivelser som skal veilede medarbeiderne i å utøve arbeidsoppgavene. Videre er det etablert kontrollsystemer som skal bidra til å redusere risiko for feil.

B.1.2 ROLLER OG ANSVAR

Styret har det overordnede ansvaret for selskapets system for risikostyring og internkontroll. Styret fastsetter strategi, selskapets risikotoleranse, samt policyer og rammeverk for systemet for risikostyring i selskapet. Selskapet har etablert de fire kontrollfunksjonene under Solvens II, bestående av en aktuarfunksjon, risikostyringsfunksjon, compliancefunksjon, samt en internrevisjonsfunksjon. Kontrollfunksjonene er organisert uavhengig av driftsrelaterte oppgaver, og har direkte rapporteringslinje til selskapets styre og ledelse. Videre er det etablert ulike komiteer for å sikre betryggende prosesser knyttet til selskapets risikostyring. Nedenfor gjengis ansvarsforhold knyttet til systemet for risikostyring samt hensikten med de ulike komiteene.

ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Administrerende direktør har ansvaret for å:

- Etablere målsetninger for risikostyringen som er i samsvar med virksomhetens definerte risikotoleranse og kapitalmål
- Ivareta og følge opp at det er etablert en forsvarlig risikostyring etter retningslinjer fastsatt av styret
- Ivareta og følge opp selskapets risikostatus og risikoutvikling mot vedtatte risikostrategiske måltall og forretningsstrategi
- Ivareta og følge opp at risikostyringen blir dokumentert, gjennomført og overvåket på en forsvarlig måte
- Håndtere risiko gjennom risikomåling, analyser og vurderinger, samt handlingsplaner
- Sikre at rapporteringsplikten til styret er i samsvar med lover, forskrifter, vedtekter og prinsipper
- Iverksette passende informasjonstiltak, slik at ansatte i virksomheten kan ivareta sitt ansvar
- Implementere og gjennomføre vedtatte tiltak i organisasjonen

AKTUARFUNKSJONEN

Aktuarfunksjonen har ansvar for å:

- Koordinere beregning av forsikringstekniske avsetninger
- Vurdere tilstrekkeligheten av de forsikringstekniske avsetningene
- Vurdere tilstrekkeligheten og kvaliteten av data som inngår i beregning av de forsikringstekniske avsetningene
- Uttale seg om selskapets retningslinjer for tegning av forsikring
- Uttale seg til om tilstrekkelighet i reassuransprogrammet

- Bidra til effektiv gjennomføring av selskapets risikostyringsystem

RISIKOSTYRINGSFUNKSJONEN

Risikostyringsfunksjonen har ansvar for å:

- Koordinere og utøve kontroll med risikostyringsaktiviteter og kjerneprosesser innenfor risikostyring
- Måle og vurdere den overordnede risikosituasjonen
- Påse at det eksisterer prosesser for å identifisere fremtidige risikoer
- Støtte styret og administrasjonen med å etablere og gjennomføre en effektiv risikostyring, herunder utarbeide ad-hoc analyser
- Overvåke risikostyringssystemet
- Utarbeide plan over risikostyringsaktiviteter
- Videreutvikle rammeverk og system for risikostyring i SB1S AS
- Ha et bredt og helhetlig syn på den risikoen selskapet påtar seg
- Rapportere på selskapets risikoer til administrerende direktør, ledelsen og styret, slik at de kan ivareta sitt ansvar
- Rapportering av selskapets kapitalsituasjon, herunder stresstester, til myndighetene og selskapets ledelse
- Gjennomføre og utvikle ORSA prosessen etter retningslinjer fra styret
- Utarbeide risikorapporter til styret og ledelsen

COMPLIANCEFUNKSJONEN

Compliancefunksjonen er ansvarlig for:

- Nytt regelverk eller endringer i eksisterende regelverk fanges opp og kommuniseres til gjeldende ansvarsområder i selskapet
- Effektive prosesser for etterlevelse av gjeldende regelverk som er etablert følges opp
- Det gjennomføres kontroller av etterlevelse
- At det etableres et hendelsesregister
- Complianceforhold rapporteres til administrerende direktør, styret og til compliancefunksjonen i SB1G AS (morselskapet)
- Det gjennomføres lederbekreftelse/ internkontrollgjennomgang
- Det utarbeides en plan over complianceaktiviteter
- Det etableres og gjennomføres et complianceforum hvor complianceansvarlige fra de ulike forretningsområder møtes.

INTERNREVISJONSFUNKSJONEN

Internrevisjonen er en uavhengig kontroll- og rådgivningsfunksjon som skal bidra til at organisasjonen på en effektiv og tilfredsstillende måte når sine mål. Internrevisjonen utføres på oppdrag av styret og utføres av eksterne aktører. Internrevisjonen gir råd til ledelsen om selskapets risikostyring og rapporterer direkte til styret.

Styret har vedtatt en instruks for internrevisjonens arbeid. I henhold til denne instruksen skal det årlig utarbeides en revisjonsplan for selskapet. Formålet med den årlige internrevisjonsplanen er å sikre at internrevisjonen kan gi en dekkende vurdering av selskapets governance, risikostyring, compliance og internkontroll slik instruksen for internrevisjonen og regulatoriske krav krever. Dette krever at alle risikofylte områder gjennomgås planmessig. Videre skal internrevisjonsplanen sikre at den ivaretar styrets behov.

Gjennom internrevisjonens årsplan implementeres styrets føringer i instruks for internrevisjonen. Internrevisjonsplanen skal gi styret nødvendig grunnlag til å kunne fatte beslutninger knyttet til internrevisjonens prioriteringer, ressursbruk og kompetanse. Revisjonsplanen inneholder derfor en beskrivelse av hvilke internrevisjonsaktiviteter og -prosjekter som prioriteres, ressursomfang og en presentasjon av internrevisjonsteamet, deres kompetanse og erfaringsbakgrunn.

Revisjonsplanen utarbeides hvert år basert på internrevisjonens risikovurdering, samt mottatte innspill fra ledelsen. Planen skal sikre at sentrale risikoer og utfordringer i forhold til virksomhetens mål og strategier dekkes.

Internrevisjonen utfører en rekke revisjonsprosjekter hvert år, hvor det utarbeides en rapport for hvert prosjekt som gjengir de vesentligste funn og anbefalinger. Funnene og anbefalingene følges opp av selskapet i et eget risikostyringsverktøy.

B.1.3 FORUM OG KOMITEER

RISIKOSTYRINGSFORUM

Risikostyringsforum (RSF) har som formål å sikre god og enhetlig styring av markeds-, likviditets-, operasjonell- og forsikringsrisiko i selskapet. RSF diskuterer blant annet risikostyringsstrategier, handlingsregler, balansestyring, kontrollaktiviteter og compliance. RSF skal bidra til å sikre at etablerte handlingsregler er i overensstemmelse med selskapets risikoappetitt. Forumet avholder månedlige møter, alle saker vedrørende risikostyring skal behandles i forumet før sakene løftes til selskapets styre.

RSF består av administrerende direktør, kapitalforvaltning, aktuar, risikostyring, compliance og CRO i SB1G AS.

RESERVERINGSKOMITÉ

Reserveringskomiteen skal behandle selskapets erstatningsavsetninger til regnskapsformål.

Formålet med reserveringskomiteen er å sikre uavhengighet mellom utøvende og kontrollerende aktuar slik at flere enn aktuar er involvert i reserveringen. Videre å sikre at virksomheten har tilstrekkelig forståelse for nivået på erstatningsavsetningene og hvordan dette gjensidig påvirker andre deler av forsikringsvirksomheten.

UNDERWRITINGKOMITÉ

Underwritingkomiteen skal behandle forsikringsavtaler med høye forsikringssummer som selskapet ønsker å gi tilbud på. Formålet med komiteen er å sikre at selskapet er bevisst på de store risikoene som selskapet ønsker å gi tilbud på samt sikre at alle elementer knyttet til risikoene er tilstrekkelig vurdert.

Underwritingkomiteen består av utvalgte styremedlemmer, administrerende direktør, direktør bedriftsmarked, samt leder og medarbeidere fra underwriting.

PRIS- PRODUKT- OG VEKSTFORUM (PPV)

Forumet er et besluttsende forum for pris-, produkt- og veksttiltak. Hensikten er å sikre innfrielse av selskapets produktlønnsomhetsmål, vekstmål samt støtte selskapets strategi og ambisjon.

PPV består av områdeledere og mellomledere for henholdsvis Bedriftsmarked (BM) og Privatmarked (PM), ledere for produktavdelinger, samt områdeleder for CRM og Kundedialog. Ansvarlig for aktuarfunksjonen, risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen har møterett.

FORVALTNINGSFORUM

Forvaltningsforum er et forum for informasjonsdeling, kompetanseutveksling og drøftelser i forvaltningsmessige forhold. Forvaltningsforum består av administrerende direktør, CFO/CIO, CRO, CRO i SB1G AS og sjeføkonom i SB1G AS. Deltagere fra kapitalforvaltning, risikostyringsfunksjonen, compliancefunksjonen og aktuarfunksjonen har møterett. Forvaltningsforum ledes av CFO/CIO. Det avholdes månedlige møter.

Forvaltningsforum har som oppgave å:

- Orienterer om rammebetingelsene i markedene og forventet utvikling, herav nye eller endrede rammebetingelser for forsikrings- eller pensjonsprodukter
- Orienterer om utviklingen i forvaltermarkedet, om nye trender og produkter
- Orienterer om overordnede føringer og legge frem til diskusjon forslag til endringer i investeringsstrategien
- Orienterer om resultatet av selskapets investeringsvirksomhet
- Orienterer om forvalternes oppnådde resultater og markedssyn, og påvirkning dette har på porteføljene
- Innhente ledelsens/konsernets syn på risikobærende evne
- Rapportere compliance og risiko i porteføljene

COMPLIANCEFORUM

Selskapet har etablert et Complianceforum. Forumet ledes av compliancefunksjonen, og består av deltagere fra alle selskapets forretningsområder, i tillegg til representanter fra SB1G AS. Forumet møtes minimum kvartalsvis. Forumets formål er å fordele ansvaret for, - og sikre fremdrift i implementering av nye/ endrede lover i organisasjonen, samt rapportere compliance status til selskapets risiko/compliance-rapport, og til mor-selskapet.

COMPLIANCE OG SIKKERHETSFORUM I SB1G MED DATTERSELSKAP

Formålet med compliance og sikkerhetsforum i SB1G med datterselskap er å koordinere samarbeidet knyttet til risikostyring samt gjennomgå status vedrørende risiko for selskapet. Videreutvikling av risikostyringsområdet diskuteres

også. Compliance ansvarlige i hvert datterselskap samt compliance ansvarlig i SB1G deltar i forumet. Forumet avholder kvartalsvise møter.

REVISJONSUTVALG OG RISIKOUTVALG I SB1G MED DATTERSELSKAP

Det skal som hovedregel avholdes felles møter i Revisjonsutvalget og Risikoutvalget, og utvalgene skal ha identisk sammensetning og samme leder. Revisjonsutvalget og Risikoutvalget har som formål å være et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret i SB1G i saker som gjelder overvåkning av finansiell informasjon, selskapets internkontroll og risikohåndtering. Utvalget skal sørge for at risiko- og kapitalstyringen i konsernet støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

B.1.4 GODTGJØRING

SB1S AS er underlagt en felles godtgjøringsordning gjennom SB1G AS som minimum årlig vedlikeholdes og godkjennes av styret. Selskapets praktisering av godtgjøringsordningen gjennomgås årlig av selskapets internrevisjon.

SB1S AS har kun fastlønn og ikke variabel godtgjørelse. En andel av tidligere opptjent og utsatt bonus er utbetalt i 2017 til et fåtall ledere som tidligere hadde individuelle bonusordninger. Resterende andel av opptjent og utsatt bonus vil bli utbetalt i 2018 i henhold til Finansdepartementets forskrift vedrørende godtgjørelser i finansinstitusjoner. Den utsatte bonusutbetalingen er relatert til avkastning på syntetiske egenkapitalbevis basert på utvalgte egenkapitalbevis og aksjer i SpareBank 1 Gruppens eierbanker. Styret tar årlig stilling til om det er forhold som tilsier at det ikke bør utbetales utsatt bonus.

Ved fratredelse initiert av selskapet og før oppnådd pensjonsalder, har administrerende direktør og ledende ansatte avtale om etterlønn i 12 måneder etter avtalt oppsigelsesperiode på 6 måneder. I gjeldende avtale for Administrerende direktør er det regulert at stillingens pensjonsalder for alderspensjon i dag er 70 år.

Det foreligger ingen forpliktelser overfor styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet. Det foreligger heller ingen avtaler om bonus, overskuddsdeling, opsjoner og lignende til fordel for leder av styret.

B.2 KRAV TIL EGNETHET

Selskapet følger egne retningslinjer for egnethetsvurdering av personer som innehar sentrale funksjoner for å sikre at foretaket styres på en mest mulig effektiv og profesjonell måte.

I retningslinjene for egnethet er det oppgitt hvem som er ansvarlig for å utføre egnethetsvurderingene for de ulike sentrale funksjonene. Det er videre beskrevet prosess og ansvarsfordeling for forhåndsvurdering, meldeplikt, oppbevaring og oppfølging for egnethetsvurderinger.

Krav til kompetanse for de ulike kontrollfunksjonene er definert gjennom egne policyer for de ulike funksjonene.

B.3 RISIKOSTYRINSSYSTEMET

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig risikostyringsprosess er den bygget opp omkring seks elementer:

1. Risikostyringsstrategier
2. Kontrollmiljøet
3. Risikoidentifikasjon
4. Risikoanalyse
5. Overvåking / oppfølging
6. Rapportering

De seks hovedelementene som utgjør risikostyringsprosessen i selskapet inngår som en del av selskapets prosess for egenvurdering av risiko og solvens – ORSA. ORSA prosessen i selskapet beskrives nærmere i senere i kapittel B.3.2.

RISIKOSTYRINGSSTRATEGIER

Risikostyringen skal sikre at selskapet styrer risikoene det står overfor i samsvar med styrevedtatte prinsipper, slik at samlet risikoeksponering er i tråd med styrets overordnede risikoappetitt. Risikostyringsstrategiene skal:

- Gjenspeile selskapets overordnede mål og strategier
- Være en integrert del av selskapets løpende aktiviteter
- Stå i forhold til selskapets risikobærende evne og risikoappetitt

Følgende prinsipper skal legges til grunn ved valg av kontroll- og styringstiltak:

- Det skal foreligge en oppdatert dokumentasjon over hvilke kontroll- og styringstiltak som er etablert med henvisning til eventuelle instruksjoner, fullmakter og arbeidsbeskrivelser
- Ved endringer eller introduksjon av nye produkter og rutiner av vesentlig betydning skal det foreligge en dokumentasjon over hvilke kontroll- og styringstiltak som er etablert med henvisning til eventuelle instruksjoner, fullmakter og arbeidsbeskrivelser før dette igangsettes
- Ved etablering av kontroll- og styringstiltak bør det legges til grunn en kostnads- og nytteberegning der den relative kostnaden for innføringen av kontroll- og styringstiltakene skal vurderes opp mot den fremtidige nytten av tiltakene

KONTROLLMILJØET

Kontrollmiljøet i selskapet omfatter menneskene i organisasjonen (deres individuelle egenskaper og integritet, verdigrunnlag og etikk), organiseringen av selskapet, ledelsesfilosofi og leder stil (eksempelvis dynamisk styring). God risikostyring krever et solid kontrollmiljø. Følgende prinsipper skal legges til grunn:

- Verdigrunnlag / etiske retningslinjer:
 - Det skal være etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som skal være godt kommunisert i hele organisasjonen.
- Personalpolitikk / kompetanse:
 - Personalpolitikken skal gi informasjon om de forventninger som stilles til den enkelte ansatte når det gjelder integritet, etisk adferd og kompetanse. Ved rekruttering av medarbeidere skal selskapet prioritere faglig og personlig egnethet i forhold til den stillingen som skal besettes.
- Kontroll- og styringsstruktur:
 - Styring og kontroll omfatter alle prosesser og kontrolltiltak som er iverksatt av selskapets ledelse for å sikre en effektiv forretningsdrift og gjennomføring av selskapets strategier. Selskapet legger vekt på en kontroll- og styringsstruktur som fremmer målrettet og uavhengig styring og kontroll

RISIKOIDENTIFIKASJON

For å kunne nå selskapets vedtatte målsettinger og strategiske utvikling er det en forutsetning at styret og ledelsen kjenner selskapets risikobilde, slik at det kan velges målrettede risikostyringsstrategier. Grunnlaget for selskapets risikobilde dannes gjennom risikoidentifikasjon. Prosessen for risikoidentifikasjon er framoverskuende og en integrert del av selskapets strategiprosess. Risikoidentifikasjonen skal dekke alle vesentlige risikoer selskapet står overfor. Risikoidentifisering oppsummeres i den årlige egenvurderingen av risiko og solvens (ORSA), se kapittel B.3.2.

Egenvurdering skal bidra til å:

- Øke fokuset på risikoer selskapet står overfor, og fremme mulige tiltak for å redusere uønsket risiko
- Sikre at samtlige avdelinger involveres i identifisering av risikoer, og arbeidet med risikoreduserende tiltak

Ved endringer eller etablering av nye produkter og rutiner av vesentlig betydning skal det gjennomføres en risikoidentifikasjon før disse tilbys eller etableres.

RISIKOANALYSE

Risikoanalyse danner grunnlaget for hvordan selskapet skal forstå og styre risikoene. Dette betyr blant annet at alle vesentlige risikoer i størst mulig grad skal kvantifiseres. Kvantifiseringen skal være basert på anerkjente metoder for måling av risiko.

Kvantifisering av alle risikogrupperne nedenfor, og en oppsummerende diskusjon av risikoene skal inngå i selskapets årlige ORSA prosess hvor Pilar 1 og Pilar 2 beregninger ligger til grunn:

- Markeds- og motpartsrisiko
- Forsikringsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Operasjonell risiko
- Compliancerisiko
- Strategisk og forretningsmessig risiko

For å sikre at resultatene fra kvantifiseringen av risiko er hensiktsmessige utføres også sensitivitets- og scenarioanalyser.

Fremgangsmåter for risikoanalysene er beskrevet i policy for hver enkelt risikokategori samt policy for egenvurdering av risiko og solvens.

OPPFØLGING OG OVERVÅKING

Risikostyringsprosessen følges opp løpende. Oppfølgingen av de viktigste risikoene skal være del av den løpende virksomheten. I tillegg skal ledelsen og internrevisjonen utføre periodiske evalueringer. Formålet med oppfølgingen er å vurdere hvor effektiv prosessen for risikostyring er over tid, samt sikre at nødvendige handlinger eller endringer blir gjennomført.

Selskapets beredskapsplan er bygget opp omkring ulike nivåer på solvensmargin med hensyn til vurdering av alvorlighetsgrad i forhold til avvik mellom kapitalnivå og faktisk kapitalbehov. Det er skissert ulike tiltakskrav avhengig av hvilken situasjon som har oppstått i forhold til brudd på det etablerte kapitalnivået.

RAPPORTERING

Risikorapporteringen har som formål å sikre at alle relevante organisasjonsnivåer har tilgang på tilstrekkelig, pålitelig og relevant risikoinformasjon. Dette skal sikre at alle organisasjonsnivåer har en oversikt over aktuell risikoeksponering og eventuelle svakheter i risikostyringsprosessen. Rapporteringen skal danne grunnlaget for den videre oppfølgingen og overvåkingen av risikoeksponering og risikostyringsprosessen i selskapet.

Resultatet fra selskapets risikostyringsprosesser rapporteres kvartalsvis til styret og ledelsen.

B.3.1 RISIKOSTYRINGSFUNKSJONEN

Selskapet har ansatt ny leder for risikostyringsfunksjonen (tiltrådte stillingen 1.mars 2018) og ny leder for compliancefunksjonen (tiltrer stillingen 22. mai 2018), disse funksjonene rapporterer direkte til administrerende direktør. Sammen med de øvrige kontrollfunksjonene vil disse inngå i risikostyringssystemet i SB1S AS' modell med tre forsvarslinjer. Risikostyringsfunksjonen er organisert slik at den er uavhengig fra løpende driftsrelaterte oppgaver, men har møterett i viktige beslutningsfora.

Risikostyringsfunksjonen har oppgaver knyttet til å koordinere og utøve kontroll med selskapets risikostyringsaktiviteter og kjerneprosesser innenfor risikostyring, påse at det eksisterer prosesser for å identifisere fremtidige risikoer, videreutvikle rammeverk og system for risikostyring samt gjennomføre og utvikle selskapets ORSA-prosess.

Gjennom måling og vurdering av den overordnede risikosituasjonen overvåkes selskapets totale risikobilde. Risikostyringsfunksjonen arbeider systematisk og risikobasert etter funksjonens årsplan. Risikostyringsfunksjonens årsplan behandles årlig av selskapets styre og det rapporteres kvartalsvis status til ledelse og styret.

B.3.2 EGENVURDERING AV RISIKO OG SOLVENS (ORSA)

Egenvurderingen av risiko og solvens (ORSA) består av en fastsatt prosess for å definere, vurdere og styre selskapets risiko og solvensposisjon. Prosessen skal gjennomføres minst en gang i året eller ved vesentlig endring i selskapets risikoprofil. Hovedformålet med ORSA-prosessen er å fastsette selskapets faktiske kapitalbehov og mål i forhold til selskapets spesifikke risikoprofil og risikotoleranse. Risikotoleransen skal gi uttrykk for ønsket risikonivå for at selskapet skal tåle ventede og uventede tap, hensyntatt selskapets strategier, forretningsplaner og risikoeksponering.

ORSA er helheten av de prosesser og prosedyrer som benyttes for å:

- Identifisere, vurdere, overvåke, styre og rapportere risikoer som selskapet er eller kan bli eksponert for
- Avgjøre nødvendig kapital for å sikre at overordnede solvenskrav overholdes til enhver tid

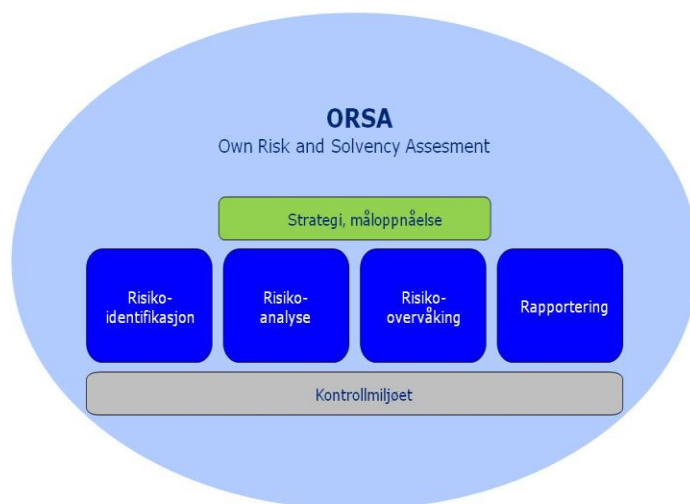
ORSA er integrert som en del av selskapets risikostyringssystem og inngår i strategiske beslutninger. Dette for å sikre effektiv risikostyring og integrasjonen mellom strategier, risikostyring og kapitalplanlegging, og vil bidra til økt forståelse av selskapets risikoeksponering.

ORSA-prosessen sikrer at selskapets styre og ledergruppe har en høy bevissthet rundt de risikoer som selskapet er eksponert mot, samt kontroll over tåleevnen selskapet har for å motstå eventuelle tilbakeslag/finansielle krisesituasjoner. Resultatene fra ORSA prosessen samles til en ORSA rapport som rapporteres årlig og godkjennes av selskapets styre.

Styret i SB1S AS har det overordnede ansvaret for ORSA i selskapet og legger premissene for gjennomføringen.

Risikostyringsfunksjonen har hovedansvaret for å koordinere gjennomføring av prosessen herunder gi styret nødvendig og tilstrekkelige beslutningsinformasjon.

ORSA-prosessen kan sees på som en løpende risikostyringsprosess som pågår gjennom året, og omfatter alle vesentlige elementer knyttet til selskapets risikostyring og internkontroll.

Figur 2: ORSA prosessen

De ulike stegene i selskapets ORSA-prosess følger av nedenstående liste som utgjør de elementer som minimum skal inngå i ORSA rapporten.

1. Fastsettelse av en plan for ORSA
2. Vurdering av virkelig risiko og kapitalkrav (risikojustert kapitalbehov)
3. Vurdering av styring og kontroll
4. Solvensposisjon i fremskrivningsperiode (inklusive sensitiviteter)
5. Solvensposisjon ved ulike nedgangsscenarioer, inklusive sensitiviteter (scenario og stresstesting)
6. Kapitalplanlegging
7. Vurdering av risikotoleranse og kapitalmål
8. Utarbeidelse av ORSA-rapport og dokumentasjon
9. Godkjenning av ORSA-rapport og kvalitetskontroll

B.4 INTERNKONTROLLSYSTEM

Selskapet har et omfattende internkontrollsystem som inkluderer risikoworkshop i ledergruppen og de ulike forretningsområdene, stikkprøvekontroller, revisjoner, hendelsesrapportering og et system for oppfølging av forbedringstiltak. I tillegg gjennomfører selskapet en internkontroll årlig for å bekrefte kvaliteten på etablerte prosesser og kontrolltiltak.

Selskapet gjennomfører årlig en egenvurdering av styring og kontroll i forbindelse med internkontrollprosessen. Det skal årlig gjennomføres en risikokartlegging i forretningsområde hvor fokuset er å identifisere samt vurdere sentrale risikoer for

den enkelte enheten. På bakgrunn av gjennomgangen utarbeides relevante tiltak som følges opp løpende gjennom året. Risikoene følges opp gjennom året og status rapporteres kvartalsvis til styret. I tillegg vil det gjøres en vurdering av administrativ risiko, som inkluderer det operative arbeidet med risikoidentifikasjon, risikovurdering, gapanalyse, og tiltaksidentifisering. Vurderingene gjøres med særlig fokus på å avdekke svakheter i kontrollmiljøet, mangler i innarbeidede kontrolltiltak, mangler i kompetanse og sentrale IT- risikoeer. Internkontrollen rapporteres hovedsakelig gjennom den årlige lederbekreftelsen, og det enkelte forretningsområdets arbeid med tiltak følges opp gjennom året av compliancefunksjonen.

Det gjennomføres også en kartlegging av kvaliteten i sentrale IT prosessene i regi av SB1G. Formålet er å kartlegge hvorvidt selskapet oppfyller offentlige pålegg som har basis i Finanstilsynets IKT forskrift, samt Personopplysningsloven med tilhørende forskrifter. Gjennomgangen baseres på COBITs 34 beskrevne IT prosesser og gjennomføres ved at de mest forretningskritiske systemer angis i rangert orden. Risikovurderingen gjennomføres basert på IT-systemenes tilstand samt etablerte kontrolltiltak rundt systemet. En vurdering av etterlevelse av personopplysningslovens IKT krav inngår i gjennomgangen.

Alle vesentlige oppfølgingspunkter fra internkontrollprosessen og revisjonsrapporter følges opp og dokumenteres.

Compliancefunksjonen inngår i selskapets modell med tre forsvarslinjer og er plassert som en andrelinjefunksjon sammen med de øvrige kontrollfunksjonene. I utøvelsen av sine daglige oppgaver er compliancefunksjonen uavhengig av ledelse og andre virksomhetsområder i selskapet. Andre funksjoner i selskapet kan ikke instruere compliancefunksjonen om hvordan oppgavene skal utføres og hvordan funksjonen skal allokere sine ressurser med hensyn til hvilke deler av selskapet funksjonen til enhver tid skal kontrollere.

Compliancefunksjonen har oppgaver knyttet til kontroll av selskapets etterlevelse, jevnlig vurderinger av etablerte rutiner og retningslinjer, og forebyggende råd og veiledning om selskapets forpliktelser knyttet til de rettslige rammebetingelsene som regulerer virksomheten. Compliancefunksjonen påser og bidrar til at selskapets interne kontrollsystemer og rutiner sikrer en forskriftsmessig, forsvarlig og effektiv drift. Gjennom stikkprøvekontroller, råd og veiledning bidrar Compliancefunksjonen til å avdekke risikoområder som bør forbedres. Compliancefunksjonens aktiviteter og ressursallokering er vurdert ut fra en risikovurdering basert på risikoworkshops i selskapets forretningsområder, tidligere erfaringer og funn, internrevisjonens rapporter, lederbekreftelse og internkontrollgjennomgang. Compliancefunksjonen har møterett i viktige beslutningsfora.

Compliancefunksjonen har en direkte rapporteringslinje til selskapets styre og ledelse. Det utarbeides kvartalsvise rapporter som sendes til ledelsen og selskapets styre.

B.5 INTERNREVISJONFUNKSJONEN

Selskapets styre har vedtatt policy/retningslinjer for internrevisjonens arbeid. Det er en årlig revisjon og godkjenning av policyen knyttet til internrevisjonens arbeid. Ved årsslutt ble det ikke gjort noen vesentlige endringer som bør kommenteres nærmere. Retningslinjene omfatter mandat, rettigheter og plikter for internrevisjonsfunksjonen. Funksjonen skal ha tilgang på all relevant informasjon samt rapportere direkte til selskapets styre og ledelse. Mandatet til internrevisjonen er å gi en uavhengig vurdering av kvaliteten og effektiviteten i selskapenes governance, risikostyring og internkontroll, samt etterlevelse av gjeldende lover og regler. Ingen personer i internrevisjonen innehar andre nøkkelroller i selskapet.

Videre er det definert kompetanse- og ressurskrav for funksjonen for å sikre en velfungerende kontrollfunksjon.

Internrevisjonsfunksjonen er ytterligere beskrevet i kapittel B.1.2.

B.6 AKTUARFUNKSJONEN

Aktuarfunksjonen er beskrevet i kapittel B.1.2.

B.7 UTKONTRAKTERING

SB1S AS skal ha en effektiv prosess som skal sikre tilfredsstillende etterlevelse av regelverk, og at selskapet ikke påføres tap eller sanksjoner som følge av ekstern aktørs brudd på avtaler og regler knyttet til utkontraktering. Dette skal skje gjennom:

- Et tydelig definert ansvarsforhold for alle utkontrakterte tjenester/ system
- Avtaler med utkontraktører som er tydelig i forhold til ansvar og forventning, samt muliggjør innsyn, og sanksjoner i tilfelle brudd
- Å sikre at leverandøren har etablert tilfredsstillende internkontrollsystemer, herunder beredskapsplaner

- En effektiv og sikker rapportering av nødvendig data fra leverandøren til SB1S AS
- En effektiv prosess for å følge opp og rapportere etterlevelsen av avtalen

Før utkontraktering foretas skal det gjennomføres en behovsanalyse for å vurdere om prosessen eller funksjonen som er tenkt utkontraktert skal håndteres internt. Før en eventuell avtaleinngåelse skal det gjennomføres en vurdering av potensielle leverandører av tjenesten samt en risiko- og lønnsomhetsvurdering av de ulike leverandørene. Risikovurderingene skal inneholde en vurdering av de potensielle leverandørenes kompetanse og ressurser til å utføre oppdraget, data systemer og rutiner, selskapenes internkontroll- og compliance-system og beredskapsplaner. I tillegg skal risikovurderingen inneholde en vurdering av selskapenes økonomiske stilling og sannsynlighet for mislighold og annen ikke-oppfyllelse av forpliktelsene. En forhøyet risiko skal utlede etterspørsel etter ny/ mer informasjon, eller vurdering av alternative leverandører.

Det skal foreligge skriftlige rutinebeskrivelser for den utkontrakterte tjenesten som skal sikre at oppgavene utføres korrekt. Det skal løpende gjøres en vurdering av den leverte tjeneste, og om den er i henhold til avtaler, og SLA-avtaler. Eieren av den utkontrakterte tjenesten skal minimum årlig gjennomføre en vurdering av selskapets evne til å levere den avtalte tjeneste (fare for insolvens, konkurs, nedleggelse, oppkjøp el.). En forhøyet risiko må utlede handlinger som å etterspørre mer informasjon, starte en vurdering av alternative leverandører, eller vurdere å hente tilbake den utkontrakterte tjeneste.

SB1G AS har samlet skade- og livsforsikringsvirksomhetene så langt som det er hensiktsmessig innenfor gjeldende regelverk. Selskapene er underlagt det samme overordnede styrings- og kontrollsystemet som gjelder for alle foretakene i SpareBank 1 Gruppen-konsernet. SB1S AS utkontrakterer deler av sin virksomhet til SB1F AS, hvilket innebærer for SB1S AS at prosessene i verdikjeden i all hovedsak benytter seg av de tjenestene som leveres fra SB1F AS (se Tabell 5). SB1S AS vil selv ha egne ansatte for å ivareta strategiske og forretningsmessige vurderinger, sikre kvalitet i styring og kontroll med den løpende virksomheten, oppfølging av leveransene fra SB1F AS og iverksette korrigerende tiltak om nødvendig. SB1S AS har egne ansatte innen aktuarområdet, risikostyring, compliance, produkt/prising, forsikringsforvaltning og en ansvarlig for økonomi/regnskap.

Utkontrakterte funksjoner/ oppgaver til SB1F AS	Jurisdiksjon	Tjenesten som leveres
Virksomhetsstyring	Norge	Juridisk rådgivning, kommunikasjon, personaladministrasjon (HRA), kompetanse og lederutvikling (HRU og intern drift og fellestjenester
Produkt og datavarehus (deler av prosessen)	Norge	Ivaretagelse av datavarehus samt administrativ ledelse av de medarbeiderne i SB1S AS som forvalter og utvikler personforsikringsprodukter som tilhører SB1S AS.
CRM og Kundedialog	Norge	Data governance, delegert behandlingsansvarlig for personopplysninger og kundeopplevelse
Bedriftsmarked	Norge	Prosesser knyttet til Bedriftsmarked består av distribusjonsstyring med tilhørende aktiviteter og salgsstøtte samt oppfølging av distributørene i kanalene bank og megler. I tillegg kommer bidrag i analyser, utvikling av nye produkter og forvaltning av eksisterende produkter. Forretningsområdet leverer også tjenester innen etablering og forvaltning av personalforsikring (BM) og forvaltning av foreningsavtaler.
Personmarked	Norge	Utvikling og forvaltning av kunde- og betjeningskonsepter, salgsstøtte og distribusjonsstyring overfor distributørene og LO. Salg og Marked PM er også ansvarlig for å levere tjenester innen helsevurdering av forsikringstakere, betalingsoppfølging og forvaltning av forsikringsavtaler (PM).
Forsikringsoppgjør	Norge	Alle deler av forsikringsoppgjør, ansvaret for all håndtering av skadebehandling, herunder saksbehandling, oppgjør og klagebehandling.
Finans	Norge	Forestå produksjon av regnskaper og økonomisk styringsfunksjon i samarbeid med SB1S AS sin egen ansvarlige ressurs for regnskap og økonomi, etter retningslinjer fra SB1S AS.
Innovasjon, Utvikling og Teknologi	Norge	Digital forretningsutvikling, prosjektgjennomføring, systemutvikling og –forvaltning, feilretting samt sikkerhet og drift. Leveransene innbefatter støtte til hele SB1S AS' organisasjon og verdikjede.
Personvernombud	Norge	Bistand til delegert behandlingsansvarlig for virksomhetens behandling av personopplysninger for å ivareta personvernet i henhold til personopplysningsloven med forskrifter.

Tabell 5: Oversikt over vesentlige utkontrakterings tjenester med SB1F AS

SB1S AS utkontrakterer i tillegg til tjenestene nevnt over, selskapets internrevisjonsfunksjon samt depot- og back office funksjoner knyttet til fondsadministrasjon og kapitalforvaltning.

Utkontrakterte funksjoner/ oppgaver	Jurisdiksjon	Tjenesten som leveres
Internrevisjon	Norge	Innehar internrevisjons-funksjonen
Fonds-administrasjon	Storbritannia	Depo tjenester, back- og mid office oppgaver

Tabell 6: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester

B.8 ANDRE OPPLYSNINGER

Informasjonen i kapittel B gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av selskapets system for risikostyring og internkontroll gjennom perioden.

C.RISIKOPROFIL

Selskapets risikostyring skal bidra til trygghet for kunden i tillegg til å gi god avkastning for eier innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med selskapets risikoappetitt. God risikostyring innebærer styring og kontroll av risikobildet i alle prosesser og ledd i virksomheten. Selskapets interne og eksterne kontrollaktiviteter skal sikre at definerte risikogrenser overholdes og at eksisterende risikobilde er godt kommunisert i organisasjonen.

Kvantifiseringen av selskapets risiko gjøres basert på Pilar 1 og Pilar 2 under Solvens II. Selskapet beregner Pilar 1 etter standardformelen. Selskapets risikoprofil basert på risikoklassifisering/undermoduler etter Pilar 1 er behandlet i dette kapittelet. I tillegg omtales likviditetsrisiko i kapittel C.5 og andre vesentlige risikoer i kapittel C.7.

Figur 3: Solvenskapitalkrav: undermoduler

STRESSTESTER OG SCENARIOANALYSE

Selskapet benytter Pilar 1 stresstesten (standardformelen) som er definert i Solvens II regelverket i den løpende risikostyringen. Pilar 1 stresstesten omfatter markeds-, forsikrings-, motparts- og operasjonell risiko. Solvensmarginen beregnes kvartalsvis eller hyppigere dersom forholdene tilsier det. Dette vil særlig være aktuelt i perioder med store markedsbevegelser, og/eller når utnyttelsen er nær grenseverdiene for handlingsregler.

Stressfaktorene i Pilar 1 stresstesten er gitt av EIOPA og er felles for alle forsikringsselskap i Europa. Stressfaktorene er satt med bakgrunn i at beregnet tapspotensial skal representere et konfidensnivå på 99,5 prosent over en tidshorisont på ett år.

Selskapet gjennomfører årlig en egen vurdering av risiko og solvens (omtalt nærmere under punkt B.3.2 – ORSA) for å kartlegge alle risikoer selskapet er eksponert mot. I forbindelse med selskapets ORSA utarbeides det et fremskrevet normalscenario samt flere nedgangsscenarioer som fremstiller effekten av ulike eksterne hendelser på selskapets solvensposisjon. Ved utvikling av scenarioene er flere fagmiljøer involvert ved fastsettelse av forutsetninger for de ulike scenarioene.

Scenario	Beskrivelse	Hypighet
Normalsituasjon	Fremskriving av selskapets solvensmargin i en 5 års periode i en normalsituasjon.	Årlig, i forbindelse med ORSA-prosessen
Nedgang og kraftig nedgang i finansmarkedene	Fremskriving av selskapets solvensmargin i en 5 års periode hvor aksjer, eiendom og obligasjoner reduseres i verdi.	Årlig, i forbindelse med ORSA-prosessen
Prispress og økt avgang	Fremskriving av selskapets solvensmargin i en 5 års periode med økte kostnader og økt skadeprosent.	Årlig, i forbindelse med ORSA-prosessen
Bilbransje/mobilitetsmarked i endring, prispress og økt avgang	Beregne effekten på selskapets resultat og solvensposisjon dersom det oppstår et situasjon der man ser avtagende salg og økt avgang, samt at man priser god risiko for høyt og dårlig risiko for lavt (fører til økende skadeprosent) som en følge av endringer i Bilbransje/mobilitetsmarked.	Årlig, i forbindelse med ORSA-prosessen
Værhendelser - Frostvinter	Beregne effekten på selskapets resultat og solvensposisjon dersom det oppstår økning i skadefrekvens som følge av frostvinter.	Årlig, i forbindelse med ORSA-prosessen
Kombinert nedgangsscenario	Fremskriving av selskapets solvensmargin i en 5 års periode der man ser på ulike kombinasjoner av nedgangsscenario.	Årlig, i forbindelse med ORSA-prosessen

Tabell 7: Oversikt scenarioer utarbeidet under ORSA

NEDGANG FINANSMARKEDENE

Stresstesten i tabellen under viser effekten på selskapets solvensposisjon ved nedgang i norske og globale finansmarkeder. Det er forutsatt at verdien av norske og globale aksjer reduseres med henholdsvis 30 og 25 prosent. Selskapets eiendomsinvesteringer reduseres med 10 prosent og det er en utgang i kredittmarginer på 100 basispunkter. Alt annet holdes likt.

Resultatet viser at selskapets solvenskapital vil reduseres med 343 mill. kroner i tillegg så reduseres solvenskapitalkravet med 22 mill. kroner. Reduksjonen i solvenskapitalkravet skyldes redusert risiko som følge av lavere verdi på resterende investeringsportefølje.

Stresstest - Nedgang i finansmarkedene	2017	Nedgang i finans
Solvenskapital	3 520	3 177
Solvenskapitalkrav	1 836	1 814
Solvensmargin	192%	175%

Tabell 8: Stresstest: nedgang i finansmarkedene

VÆRHEDELSE - FROSTVINTER

Dette scenarioet er gjennomført for å kunne vise effekten på solvensposisjon dersom man får en kraftig frostvitner som fører til økning av skadefrekvens. Scenarioet er utarbeidet med bakgrunn i klimaendringer som fører til mer ekstremvær.

Forsikringsresultatet vil reduseres med ca. 400 mill. kroner hvis dette scenarioet inntreffer. Ut fra fremskrivningene i normalscenarioet vil ikke solvensmarginen påvirkes siden selskapets resultat fremdeles vil være positivt.

Sannsynligheten for at slike hendelser inntreffer vurderes som økende.

C.1 FORSIKRINGSRISIKO

Forsikringsrisiko omfatter de risikoene som selskapet er eksponert for gjennom sin forsikringsvirksomhet. Disse fordeler seg på følgende risikokategorier:

Figur 4: Forsikringsrisiko

Selskapet er eksponert for både helseforsikring lik skadeforsikring og skadeforsikring.

PREMIERISIKO

Premierisiko oppstår som følge av feil i prising, i produktene eller strategien. Den omfatter risikoen for at skadefrekvens og omfang av skadene avviker fra det som var forventet, og at premien derfor ikke er tilstrekkelig til å dekke fremtidige skader.

RESERVERISIKO

Reserverisiko er risikoen for at erstatningsavsetningene ikke er tilstrekkelig til å dekke skader som har inntruffet.

For en portefølje av forsikringskontrakter hvor det benyttes sannsynlighetsteori ved beregning av pris og forsikringstekniske avsetninger, er den største risiko selskapet står overfor i forbindelse med forsikringskontrakter at de faktiske erstatningsbeløpene overstiger de beløp som er avsatt til å dekke erstatningene. Forsikringshendelser rammer tilfeldig og det observerte antall hendelser og erstatningsbeløp vil som en naturlig følge av dette variere fra år til år i forhold til det nivå som er beregnet ved statistiske teknikker.

KATASTROFERISIKO

Katastroferisiko oppstår som følge av feil i håndtering av aggregering og/eller akkumulering av risiko. Dette kan resultere i økt eksponering for katastroferisiko som for eksempel

- Naturkatastrofe
- Menneskeskapt katastrofer
 - Terror
 - Eksplosjon/brann
 - Pandemi
 - Masseulykke
 - Konsentrasjon av mennesker

SENSITIVITETSANALYSE FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT OG EGENKAPITAL

I tabellen under vises påvirkningen på resultat og egenkapitalen (før skatt) av 1 prosent endring i brutto opptjent premie og 1 prosentpoeng endring i Combined Ratio for egen regning. Combined Ratio er det mest brukte kriteriet for å måle lønnsomhet innen skadeforsikring. En endring i Combined Ratio kan skyldes en endring i skadefrekvens, erstatningsnivå og/eller administrasjonskostnader.

Resultat før skatt (f.e.r.)	Effekt i mill. kroner	
1 prosentpoengs endring i Combined Ratio	Privat	+/- 45,2
1 prosentpoengs endring i Combined Ratio	Bedrift	+/- 8,6
1 prosent endring i premienivået		+/- 53,8

Tabell 9: Sensitivitetsanalyse: Forsikringsrisiko

FORSIKRINGSRISIKO - RISIKOREDUSERENDE TEKNIKKER

Selskapet styrer forsikringsrisikoen gjennom selskapets fastsatte tegningsregler innenfor definerte områder.

Gjennom selskapets resultatstyring sikres nødvendige lønnsomhetstiltak slik at forsikringsrisikoen reduseres. Videre benytter selskapet seg også av gjenforsikringsavtaler for å redusere forsikringsrisikoen. Disse avtalene er gjenstand for årlig fornyelse.

KATASTROFERISIKO OG KUMULE

Selskapet har definerte underwritingsregler innenfor både privat- og bedriftsmarked. Selskapets konsentrasjonsrisiko knyttet til forsikring er hovedsakelig kumulerisiko innenfor brannforsikring og yrkesskadeforsikring. Forsikring av eget bygg – Hammersborggata 2 og yrkesskadeforsikring for egne ansatte i samme bygg utgjør de største risikoene. Eksponeringen er beskyttet gjennom selskapets gjenforsikringsprogram.

C.2 MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko består av risiko knyttet til negativ verdiutvikling i aksjer, renter, kredittmarginer (spread), valuta og eiendom. I tillegg vil selskapet kunne ha mulighet til å ha en mindre andel av alternative investeringer som for eksempel hedgefond og private equity.

Figur 5: Markedsrisiko - Aktivklasser

Markedsrisiko	
Risikokomponent	Forklaring
Aksjerisiko	Aksjerisiko er risiko knyttet til endring i markedsverdi for posisjoner i egenkapitalinstrumenter, herunder aksjer, aksjefond, kombinasjonsfond, hedgefond og private equity, samt derivater med egenkapital-instrumenter som underliggende. SB1S AS utfører aksjeinvesteringene ved bruk av diskresjonær forvaltning gjennom direkte eierskap i børsnoterte selskaper.
Renterisiko	Renterisiko defineres som endring i markedsverdier på selskapets investeringer i obligasjons- og sertifikatmarkedet samt selskapets forsikringsforpliktelser som følge av endring i markedsrentene.
Eiendomsrisiko	Eiendomsrisiko er risiko knyttet til verdiutvikling på selskapets posisjoner i fast eiendom. Eventuelle plasseringer i eiendomsfond som ikke har et vesentlig innslag av lånefinansiering medregnes under vurderingen av eiendomsrisiko.
Kredittmarginrisiko	Kredittmarginrisiko er risiko for endring i markedsverdi på selskapets investeringer i rentepapirer som følge av endring i kredittmarginer for ulike kreditttrating klasser.
Valutarisiko	Valutarisiko er risiko for tap som oppstår som følge av endring i kursen mellom norske og utenlandske valutaer.

Tabell 10: Markedsrisiko

Figur 6 viser selskapets brutto kapitalkrav i prosent for de ulike aktivaklassene pr. 31.12.2017. Aksjerisiko er den aktivaklassen med størst kapitalkrav etterfulgt av kredittmarginrisiko. Grunnen til at aksjerisikoen er dominerende i figuren er at eiendomsrisiko er stresset med 22 prosent og lagt til i kapitalkravet for type-2 aksjer. Dette gjøres på grunn av at selskapets eiendomsinvesteringer er å betrakte som strategiske investeringer med bakgrunn i at investeringseiendommene er satt opp som egne aksjeselskaper. Risiko knyttet til eiendom utgjør ca. 29 prosent av markedsrisikoen totalt sett og ca. 58 prosent av aksjerisikoen i figuren under.

Figur 6: Markedsrisiko fordeling

C.2.1 FORSIKTIGHETSPRINSIPPET

Rammer og retningslinjer for styring av markedsrisiko følger av selskapets investeringsstrategi som er vedtatt av styret. Selskapets markedsrisiko er for det vesentligste relatert til renterisiko, kredittmarginrisiko, aksjerisiko og eiendomsrisiko. Eksponeringen mot utenlandsk valuta i investeringsporteføljen er valutasikret til NOK i den grad det foreligger kjente markedspriser i den respektive valutaen. Dette betyr at valutarisikoen er uvesentlig i porteføljen.

Diversifisering og spredning av de ulike risikotypene og verdipapirene i investeringsporteføljen er sentralt i investeringsstrategien og tilhørende retningslinjer. Hovedformålet er at ingen forvaltere, fond eller enkeltinvesteringer skal kunne dominere avkastningen og risikoen i porteføljen. Det benyttes derfor flere forvaltere og det settes krav til maksimal konsentrasjon mot motparter der det er relevant.

Selskapet benytter eksterne forvaltere i forvaltningen, dette betyr at det velges uavhengige forvaltere til å forvalte de ulike mandatene innenfor aksjer og renter.

Styret setter nominelle rammer for hver aktivklasse, i tillegg setter også styret rammer innenfor aktivklassene. Rammene i kapitalforvaltningen er ment å sikre at porteføljen og investeringene er i tråd med forsiktighetsprinsippet. Rammene og strategien sikrer dermed at investeringene har riktig profil og eksponering med tanke på kredittkvalitet, likviditet, prising, målbarhet osv. Eksempelvis er det blant annet krav til hvor stor del av porteføljen som skal være i Investment grade rentepapirer og hvor stor del som kan være i såkalte high-yield rentepapirer, med noe høyere risiko og avkastning.

Ved investering i nye produkter, aktivklasser eller instrumenter vil det gjennomføres utstrakt testing og inngående vurderinger før det investeres i disse. Dersom det på basis av vurderingene og undersøkelsene besluttes å investere i en ny type instrument eller aktivklasse, vil man investere et mindre beløp for å sikre at det ikke dominerer avkastningen og risikoen, samtidig som man observerer at instrumentet utvikler seg som forventet.

C.2.2 RISIKOKONSENTRASJON

Konsentrasjonsrisiko beregnes etter type og størrelse på eksponeringen i tillegg til kredittrating på motparten. Ved utgangen av 2017 har selskapet ingen beregnet konsentrasjonsrisiko.

Selskapets største andel av obligasjoner er investert i papirer uten kredittrating (ikke ratede) fra et godkjent kredittrating byrå. Andelen består i hovedsak av norske sparebanker som anses som gode og sikre investeringer. Av selskapets investeringer i obligasjoner utgjør 61,6 prosent verdipapirer med kredittratingen AAA, AA, og A (inkl. obligasjoner med fortrinnsrett).

Kredittrating i porteføljen (mill. kroner)			
	Antall Papirer	Markedsverdi	Andel
Statsobligasjoner	17	1 017	13,6 %
AAA	51	424	5,7 %
AA	55	940	12,5 %
A	103	1 387	18,5 %
BBB	63	511	6,8 %
BB	5	54	0,7 %
B	0	0	0,0 %
CCC	0	0	0,0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett AAA	31	844	11,3 %
Obligasjoner med fortrinnsrett AA	3	4	0,1 %
Ikke ratede	180	2 315	30,9 %
Sum	508	7 494	100,0 %

Tabell 11: Markedsrisiko konsentrasjon – basert på kredittrating

Største motpart for selskapet er eksponering mot norsk stat. Eksponeringen er pr. 31.12.2017 på 584 mill. kroner, noe som utgjør 5,9 prosent av investeringsporteføljen. Sett bort i fra eksponeringen mot norsk stat består i hovedsak selskapets største motparter av banker, boligkreditselskaper, Oslo Kommune og Olav Thon Eiendomsselskap.

Konsentrasjonsrisiko - basert på utsteder			
Utsteder	Markedsverdi (MNOK)	Andel av obligasjoner	Andel av portefølje
SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT AS	183	2,4 %	1,9 %
SPAREBANK 1 SR-BANK ASA	172	2,3 %	1,8 %
OSLO KOMMUNE	160	2,1 %	1,6 %
SPAREBANK 1 ØSTLANDET	133	1,8 %	1,4 %
SPAREBANK 1 BV	125	1,7 %	1,3 %
NORDEA EIENDOMSKREDITT AS	120	1,6 %	1,2 %
NORDEA BANK AB	118	1,6 %	1,2 %
SPAREBANKEN SØR	115	1,5 %	1,2 %
SPAREBANK 1 SMN	108	1,4 %	1,1 %
OLAV THON EIENDOMSSKAP	104	1,4 %	1,1 %

Tabell 12: Markedsrisiko konsentrasjon – basert på utsteder

Selskapets portefølje anses som differensiert med hensyn på spredning mellom ulike motparter.

C.3 RISIKOREDUKSJONSTEKNIKKER

Selskapet administrerer investeringsporteføljen i henhold til risikoprofil med de begrensninger selskapets styre fastsetter gjennom blant annet investeringsrammer knyttet til øvre og nedre grense for hver aktivklasse, durasjoner og kredittrating.

Som ett ledd i å redusere markedsrisikoen benyttes valutasikringsderivater for investeringer i utenlandske verdipapirer. Selskapet skal være tilnærmet 100 prosent valutasikret.

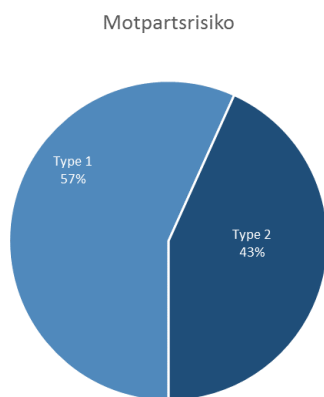
En metode selskapet reduserer renterisikoen på er ved hjelp av investeringer i obligasjoner med flytende rente slik at disse fungerer som en sikring mot de tekniske avsetningene (forpliktelsene).

Selskapets risikostyringsfunksjon har ansvar for å overvåke de ovennevnte risikoreducerende tiltakene og effektene.

C.4 MOTPARTSRISIKO

Motpartsrisiko defineres som risikoen for at selskapets påføres tap som følge av at selskapets motparter ikke innfrir sine forpliktelser ovenfor selskapet. Motpartsrisiko er inndelt i Type 1 og Type 2, hvorav førstnevnte omfatter gjenforsikringskontrakter, derivatmotparter og bankinnskudd mens sistnevnte omfatter fordringer på formidlere og kunder.

Motpartsrisiko avhenger i stor del av motpartens kredittrating. Kredittratingen for reassurandører overvåkes kontinuerlig av selskapets reassurandørmegler. I tillegg utfører Fagsjef Reassurance en kontroll mot Standard & Poor's sin kredittrating database hvert kvartal. Kredittrating på øvrige motparter kontrolleres av selskapets Risikostyringsfunksjon.

Figur 7: Motpartsrisiko

C.5 LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisikoen i selskapet er knyttet til hvorvidt selskapet klarer å betjene forpliktelsene innen forfall uten at det oppstår vesentlige ekstrakostnader. Likviditetsrisiko er også risikoen for ikke å kunne finansiere ønsket vekst og utvikling. Selskapet skal til enhver tid ha nok likviditet til å innfri sine betalingsforpliktelser ved forfall. Samtidig skal likviditetsstyring foregå på en slik måte at finansiell avkastning på investerte midler er tilfredsstillende.

Selskapets risikoreducerende tiltak knyttet til likviditetsrisiko er at selskapet til enhver tid har en tilfredsstillende kapitalbuffer fastsatt ut ifra investeringsstrategi og stresstestberegninger. Kapitalbufferen består av kontanter, bankinnskudd, obligasjoner med fortrinnsrett (kredittrating-AAA), pengemarkedsfond og statsobligasjoner (kredittrating-AAA).

FORTJENESTE I FREMTIDIGE PREMIER

Beregningen av «Expected profits in future premiums» (EPIFP) gjøres på hver homogene risikogruppe og samles i en post. Pr. 31.12.2017 var den beregnede fortjenesten i fremtidige premier på 361,5 mill. kroner. Forventet fortjeneste i fremtidige premier beregnes som differansen mellom de forsikringstekniske avsetningene (uten risikomargin) beregnet i samsvar med direktivet og en beregning av de forsikringstekniske avsetningene (uten risikomargin), der det forutsettes at fremtidig premie ikke mottas. Forutsetningene for beregningen er at fremtidig premie ikke har en annen skade eller kostnadsratio sammenlignet med øvrig premie for den gjeldende bransjen.

C.6 OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Definisjonen omfatter/inkluderer også juridisk risiko og compliance risiko. Operasjonell risiko omfatter både utilsiktede og tilsiktede hendelser, og er til stede i hele organisasjonen. Operasjonelle hendelser kan føre til tap i øvrige risikokategorier, slik som for eksempel markeds- og forsikringsrisiko. Operasjonell risiko

under standardformelen omfatter ikke risiko relatert til strategiske beslutninger eller omdømmerisiko. Nytt av året er at selskapet har definert en risiko for at virksomheten lammes på grunn av cyber-angrep inn under operasjonell risiko.

C.7 ANDRE VESENTLIGE RISIKOER

Gjennom selskapets ORSA-prosess identifiserer selskapet også risiko av mer strategisk og forretningsmessig karakter. Strategisk risiko defineres som risiko for tap som følge av manglende evne til å implementere forretningsplaner, feilvalgte strategiske beslutninger, manglende allokering av ressurser, eller tilpasninger av forretningen til endringer i markedet. Forretningsmessig risiko defineres som risiko for tap som følge av uventede endringer i juridiske rammebetingelser, endringer i eksterne politiske, økonomiske og sosiale forhold.

Strategisk og forretningsmessig risiko har stort fokus i selskapet og følges opp løpende. Dette innebærer å følge nøye med på utvikling i rammebetingelser, endringer i eksterne politiske, økonomiske og sosiale forhold.

C.8 ANDRE OPPLYSNINGER

Informasjonen i kapittel C gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av selskapets risikoprofil gjennom rapporteringsperioden.

D. VERDSETTING FOR SOLVENSFORMÅL

D.1 EIENDELER

Under Solvens II regelverket skal alle eiendeler i balansen verdsettes til en betryggende markedsverdi. I hovedsak medfører dette en endring i verdi for obligasjoner hold til forfall, eiendomsinvesteringer samt immaterielle eiendeler.

Selskapet har pr. 31.12.2017 en regnskapsmessig verdi på immaterielle eiendeler på 52,9 mill. kr. Selskapets immaterielle eiendeler består hovedsakelig av kostnader knyttet til programvare, og verdsettes til 0 i Solvens II balansen da de ikke tilfredsstiller krav om å være lett omsettelige.

Selskapets hold til forfall obligasjoner kommer med en beregnet markedsverdi fra selskapets depotbank. Hold til forfall er en intern klassifisering som medfører at obligasjonene regnskapsføres til amortisert kost. Pr. 31.12.2017 utgjør forskjellen mellom amortisert kost og markedsverdi 59 mill. kroner. På grunn av at selskapets investeringseiendommer vurderes til kostpris i morselskapet og til markedsverdi i Solvens II medfører dette en merverdi knyttet til eiendom på 478 mill. kroner.

I regnskapsbalansen føres derivatene avhengig av nettoverdi. Er nettoverdien negativ føres derivatene som en forpliktelse og hvis verdien er positiv føres derivatene som en eiendel. I Solvens II balansen skal derivatene føres brutto, dermed føres det verdier både for eiendeler og forpliktelser i Solvens II balansen. Brutto føringene i Solvens II balansen utgjør i sum nettoføringen i regnskapsbalansen.

Eiendeler (mill.kroner)	Solvens II verdi	Regnskapsverdi	Differanse
Immaterielle eiendeler	0	53	-53
Utsatt skatt på eiendeler	3	3	
Investeringer	9 954	9 405	550
Deltakerinteresser	1 442	964	
Aksjer	189	189	
Aksjer - børsnoterte	189	189	
Obligasjoner	7 350	7 291	
Statsobligasjoner	1 908	1 896	
Selskapsobligasjoner	5 178	5 130	
Investeringsfond	923	923	
Derivater	26	14	
Andre investeringer	24	24	
Utlån og fordringer	34	34	
Andre utlån og fordringer	34	34	
Gjenforsikringsandel fra:	286	313	-26
Skadeforsikring ekskl. Helseforsikring	44	313	
Helseforsikring lik skadeforsikring	44	313	
Fordringer på forsikringstakere	397	2 000	-1 603
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	31	31	
Andre fordringer	31	31	
Kontanter og kontantkivalenter	160	160	
Andre eiendeler	0	0	
Sum Eiendeler	10 897	12 030	-1 133

Tabell 13: Eiendeler i balansen pr. 31.12.2017

Utover de ovennevnte endringene får kundefordringer en vesentlig endring i verdi på eiendelssiden av balansen ved at de reduseres med 1.603 mill. kroner. For kontrakter med terminbetaling innebærer dette en reklassifisering av kundefordringer på eiendelssiden av balansen til premieavsetningen. Differansen må dermed sees i sammenheng med reduksjonen i de forsikringstekniske avsetningene. Verdien på midler til gode hos reassurandører reduseres med 26 mill. kroner. Dette har sammenheng med verdsettelsen av brutto forsikringstekniske avsetninger. Lavere verdi på brutto forsikringstekniske avsetninger gir samtidig lavere verdi på reassurandørens andel av avsetningene.

D.2 FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER

Under Solvens II er det et krav at de tekniske avsetningene deles inn i Solvens II bransjer. Som følge av at selskapet benytter en bransjeinndeling som er mer granulert enn Solvens II bransjene, vil det i tilfeller der et produkt har dekninger som kan

falle inn under flere Solvens II kategorier, ikke bli fordelt på bransjer. Produktene er derfor kategorisert i den Solvens II bransjen som ivaretar prinsippet om risikohomogene grupper.

Tabellen under viser brutto forsikringstekniske avsetninger per segment:

MNOK	Forsikring mot utgifter til medisinsk behandling	Forsikring mot inntektstap	Yrkesskade	Motorvognforsikring trafikk	Motorvognforsikring øvrig	Sjø- og transport	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvarsforsikring	Assistanseforsikring	Forsikring mot diverse økonomiske tap	Sum
Beste estimat premieavsetning brutto	23,3	-3,2	12,8	-72,9	156,6	0,3	54,6	12,4	25,3	6,0	215,1
Beste estimat erstatningsavsetning brutto	455,0	244,5	674,0	951,4	207,8	0,7	984,9	72,6	107,1	11,2	3 709,2
Risikomargin brutto	13,2	16,0	67,5	59,0	55,3	0,3	143,2	7,9	30,9	4,9	398,1
Brutto forsikringstekniske avsetninger	491,5	257,3	754,3	937,5	419,6	1,3	1 182,7	92,8	163,3	22,1	4 322,4

Tabell 14: Forsikringstekniske avsetninger brutto

Datagrunnlaget som benyttes inneholder minimum 10-års historikk med premie-, skade- og bestandsdata.

Beste estimat for **premieavsetningen** beregnes ved å estimere fremtidige inn- og utgående kontantstrømmer knyttet til:

- Fremtidig premie
- Fremtidige erstatningskostnader
- Forventede administrasjonskostnader knyttet til aktive avtaler
- Justering for å ta hensyn til effekten av forventet kundeavgang

Beste estimat for **erstatningsavsetningen** er beregnet etter anerkjente statistiske modeller som Chain Ladder og Bornhuetter Ferguson, og er i tillegg diskontert.

Beregning av **risikomargin** etter Solvens II er gjennomført etter forenkling nummer 3 i regelverket.¹ Risikomarginen beregnes som kostnaden ved å ha nødvendig kapital for eventuelt å avvikle virksomheten.

I beregningen av forsikringstekniske avsetninger, er den største usikkerheten at de faktiske erstatningsbeløpene større eller mindre enn de beløp som er avsatt for forsikringsforpliktelser. Usikkerheten er størst for bransjer med lang hale. Det er benyttet stokastiske metoder for å vurdere usikkerhet i disse segmentene. Dette er hensyntatt i de forsikringstekniske avsetningene.

Tabellen under viser brutto forsikringstekniske avsetninger til solvensformål og i finansregnskapet:

MNOK	Forsikring mot utgifter til medisinsk behandling	Forsikring mot inntektstap	Yrkesskade	Motorvognforsikring trafikk	Motorvognforsikring øvrig	Sjø- og transport	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvarsforsikring	Assistanseforsikring	Forsikring mot diverse økonomiske tap	Sum
Brutto premiereserver regnskap	54,8	8,9	42,8	403,6	637,4	1,7	903,8	28,5	166,1	30,7	2 278,4
Brutto skadereserver regnskap	472,7	265,3	730,6	980,6	232,8	1,6	997,0	74,8	109,1	11,3	3 875,8
Sum brutto regnskap	527,5	274,2	773,5	1 384,2	870,3	3,3	1 900,8	103,3	275,2	42,0	6 154,3
Ikke opptjent brutto premie Solvens II	23,3	-3,2	12,8	-72,9	156,6	0,3	54,6	12,4	25,3	6,0	215,1
Brutto erstatningsavsetning Solvens II	455,0	244,5	674,0	951,4	207,8	0,7	984,9	72,6	107,1	11,2	3 709,2
Risikomargin Solvens II	13,2	16,0	67,5	59,0	55,3	0,3	143,2	7,9	30,9	4,9	398,1
Sum brutto Solvens II	491,5	257,3	754,2	937,5	419,6	1,3	1 182,7	92,8	163,3	22,1	4 322,4
Forskjell Regnskap - Solvens II	36,0	16,9	19,3	446,7	450,7	2,0	718,2	10,4	111,9	19,9	1 831,9

Tabell 15: Forsikringstekniske avsetninger: Solvens II og regnskap

Premieavsetningene for solvensformål er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for ikke avløpt risiko for kontrakter innen kontraktens grense. Premieavsetningene i henhold til regnskapsprinsipper tilsvarer ikke avløpt risiko av forfalt premie for kontrakter som gjelder på verdsettelsestidspunktet, hvor det ikke gjøres fradrag for eventuelle kostnader før den forfalte premien periodiseres. Den praktiske konsekvensen av denne forskjellen er i hovedsak at forventet fremtidig overskudd for forsikringskontraktene som selskapet er ansvarlig for inkluderes som tellende kapital i Solvens II-balansen. At premieavsetningene i Solvens II er diskontert gir også en forskjell.

¹ Risikomargin: Et påslag som skal reflektere kapitalkostnaden et annet selskap vil ha ved en overtakelse av selskapets forsikringsforpliktelser

Erstatningsavsetningene for solvensformål er diskontert, mens erstatningsavsetningene ikke er diskontert i regnskapstallene. Alle øvrige forutsetninger for Solvens II formål er identiske med de regnskapsmessige forutsetninger.

Risikomarginen inkluderes i de forsikringstekniske avsetningene i henhold til Solvens II-prinsipper.

Reassurandørenes andel av beste estimat premieavsetning

For verdsettelse av premieavsetningen legges selskapets reassuranseprogram for 2018 til grunn. Programmet for 2018 består kun av XL-kontrakter. Avgitt fremtidig premie beregnes basert på premieratene i XL-kontraktene.

Skadekontantstrømmene beregnes ved å se på forventet effekt av reassuranseprogrammet basert på selskapets prognoser.

Reassurandørenes andel av beste estimat erstatningsavsetning

Her benyttes de avgitte beløpene som er fra regnskapet. Reassurandørenes andel av RBNS og IBNR er beregnet pr. skadeårgang basert på gjeldende reassuransekontrakter som kvote og XL for hver historisk skadeårgang. Diskonteringen er basert på utbetalingsprofilen pr. bransje.

D.3 ANDRE FORPLIKTELSER

Pr. 31.12.2017 utgjør differansen mellom den regnskapsmessige verdien og beste estimat på tekniske avsetninger 2.744 mill. kroner. Dette må sees i sammenheng med differansen knyttet til kundefordringene på 1.603 mill. kroner eiendelssiden (se D.1 Eiendeler).

Endring i utsatt skatt på 58 mill. kroner fremkommer med bakgrunn i endringer av verdier mellom regnskap og Solvens II balansen samlet sett for eiendeler og forpliktelser. Det er lagt til grunn en skattesats på 25 prosent i beregningen av utsatt skatt.

Differansen mellom regnskapsverdi og Solvens II verdi for posten *Andre forpliktelser* på 1.060 mill. kroner skyldes omklassifisering av garantiavsetningen fra egenkapital til forpliktelse i tillegg til at en andel (96 mill. kroner) av fond knyttet til kollektiv hjem er lagt til den ansvarlige kapitalen, tilsvarende beregnet risiko. Verdien av fond knyttet til kollektiv hjem er også inkludert.

Forpliktelser (mill.kroner)	Solvens II verdi	Regnskapsverdi	Differanse
Tekniske avsetninger - skadeforsikring	4 322	7 066	-2 744
Pensjonsforpliktelser	0	0	
Utsatt skatt forpliktelser	292	233	58
Derivater	13	0	13
Finansielle forpliktelser annet enn gjeld til kredittinstitusjoner	2	2	
Fordringer på forsikringstakere	83	83	
Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring	2	2	
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	26	26	
Andre forpliktelser	2 644	1 584	1 060
Sum Forpliktelser	7 384	8 996	-1 613

Tabell 16: Verdsettelse av forpliktelser

D.4 ALTERNATIVE VERDSETTINGSMETODER

Selskapet benytter ingen alternative verdsettelsesmetoder.

D.5 ANDRE OPPLYSNINGER

Informasjonen i kapittel D gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av selskapets verdsettelse av eiendeler og forpliktelser for solvensformål gjennom rapporteringsperioden.

E. KAPITALSTYRING

Kapitalstyringen i selskapet skal sikre en effektiv kapitalanvendelse sett i forhold til å:

- Sikre forpliktelsene overfor selskapets kunder
- Sikre at fastsatt minstekrav solvensmargin basert på risikoprofil og risikotoleranse oppfylles
- Sikre at interne mål for solvensmargin overholdes
- Tilfredsstillte eierens krav til egenkapitalavkastning
- Sikre at selskapet kan utnytte vekstmuligheter i markedet

I SB1G AS med datterselskaper er de største og viktigste forretningsenhetene organisert i egne aksjeselskaper. SB1G AS med datterselskaper har ingen låneavtaler som legger vesentlige begrensninger på adgangen til å utdele utbytte eller gi konsernbidrag. De mest nærliggende formene for tilførsel av kapital vil derfor være:

- Ny egenkapital fra SB1G AS
- Utbytte/konsernbidrag fra SB1G AS
- Tilbakeholdelse av overskudd

E.1 ANSVARLIG KAPITAL

Selskapets tilgjengelige kapital er på 3.520 mill. kroner pr. 31.12.2017. Dette er en økning på 17 mill. kroner (3.503 mill. kroner) sammenlignet med 2016.

Kapitalposten *Opptjent egenkapital inkl. årets overskudd etter antatt utbytte* inneholder fond for urealiserte gevinster, annen opptjent egenkapital og naturskadekapital. Under dagens regnskapsregelverk medregnes avsetning til naturskadeordningen og avsetning til garantiordningen som en del av denne posten, mens garantiordningen ikke inngår i beregningen under Solvens II.

Justering av eiendeler representerer forskjellen mellom regnskapsmessig- og Solvens II verdi for de balanseførte eiendelene i selskapet. Under denne posten inngår merverdi ved overgang til markedsverdi for hold til forfall obligasjoner og eiendom samt bruttoføring av derivater (som beskrevet i D1. Eiendeler).

Justering av tekniske avsetninger viser til differansen mellom regnskapsmessig- og Solvens II verdi for balanseførte forpliktelser under tekniske avsetninger.

Justering av andre forpliktelser refererer til utsatt skatt som følge av forskjellen i eiendeler før endring i skatt og forskjell i forpliktelser før endring i skatt. Under Solvens II inkluderer denne posten *utsatt skatt i henhold til dagens regelverk* i tillegg til effekt på utsatt skatt som kommer fra *forskjell eiendeler før endring i skatt pluss forskjell i forpliktelser før endring i skatt*.

Selskapets tilgjengelige kapital under Solvens II øker med 479 mill. kroner.

i hele mill.

Tilgjengelig kapital pr. 31.12.2017	Regnskap	Solvens II	Differanse
Ordinær aksjekapital	132	132	0
Annen innskutt egenkapital	0	319	319
Overkurs	367	367	0
Opptjent egenkapital inkl. årets overskudd etter antatt utbytte	2 541	1 978	-563
Sum kapital før justeringer	3 041	2 797	
- Justeringer av eiendeler		-1 133	-1 133
- Justeringer av tekniske avsetninger		1 928	1 928
- Justeringer av andre forpliktelser (utsatt skatt)		-72	-72
Tilgjengelig kapital	3 041	3 520	479

Tabell 17: Tilgjengelig kapital pr. 31.12.2017

Selskapets solvenskapital består av tier 1 og tier 2 kapital. Hvorav tier 1 kapital utgjør 75 prosent av solvenskapitalen. Tier 1 kapital representerer den beste kvaliteten på kapital. De resterende 25 prosentene utgjør naturskadeordningen som i henhold til *forskrift om instruks for Norsk Naturskadepool* skal klassifiseres som tier 2 kapital.

Kapitalgruppe	mill.kroner
Tier 1	2 655
Tier 2	866
Solvenskapital	3 520

Tabell 18: Kapitalgrupper

Beregning pr. 31.12.2017 viser at solvensmarginen til selskapet var på 192 prosent, tilsvarende et overskudd av kapital på 1.684 mill. kroner. Sett opp imot selskapets vedtatte kapitalmål på 160 prosent anses selskapet som godt kapitalisert.

i hele mill.

Solvensmargin pr. 31.12.2017	2016	2017
Tilgjengelig kapital	3 501	3 520
Solvenskapitalkrav	1 785	1 836
Overskudd av kapital	1 716	1 684
Solvensmargin inkl. skatteeffekt	196%	192%

Tabell 19: Solvensmargin pr. 31.12.2017

E.2 SOLVENSKAPITALKRAV OG MINSTEKAPITALKRAV

Under Solvens II beregnes et solvenskapitalkrav (SCR) og et minimumskapitalkrav (MCR). SCR skal representere den kapital et selskap må ha for å kunne tåle 99,5 prosent av mulige utfall på ett års sikt. MCR skal tilsvarende reflektere at selskapet minimum må tåle 85 prosent av mulige utfall på ett års sikt.

Ved brudd på SCR stilles det krav fra Finanstilsynet om å levere planer for hvordan selskapet skal kunne oppfylle SCR igjen. Det vil kreves at selskapets styre fremlegger eventuelle tiltak eller forbedringer av solvensposisjonen. I en normalsituasjon må selskapet i løpet av ni måneder igjen tilfredsstille SCR.

Ved brudd på MCR vil Finanstilsynet kunne frata selskapet konsesjonen dersom ikke selskapet møter kravet i løpet av tre måneder.

E.2.1 MINIMUMSKAPITALKRAV (MCR)

MCR definerer minimumskravet til kapital under Solvens II. Hvis selskapet bryter MCR kravet skal Finanstilsynet umiddelbart varsles. Etter regelverket vil selskapet da ha en måned til å utarbeide en plan for å oppfylle MCR. Deretter må selskapet i løpet av 3 måneder utøve planen og oppnå MCR.

MCR beregnes ut ifra beste estimat (netto) for premie og reserver i tillegg til forfalt premie.

Selskapets MCR er beregnet til 778 mill. kroner pr. 31.12.2017, og minimumsmarginen er på 454 prosent.

E.2.2 SOLVENSKAPITALKRAV (SCR)

Selskapets beregnede solvenskapitalkrav er på 1.836 mill. kroner, økt fra 1.785 mill. kroner året før. Markedsrisiko er redusert med 44 mill. kroner, mens forsikringsrisikoen har økt med 118 mill. kroner. Tapsabsorberende evne knyttet til utsatt skatt har økt fra 595 mill. kroner til 612 mill. kroner. Se nedenstående tabell for flere detaljer knyttet til selskapets solvenskapitalkrav.

Markedsrisikoen reduseres med 44 mill. kroner som hovedsakelig skyldes en mindre investeringsportefølje enn foregående år. Selskapets forsikringsrisiko øker med netto 118 mill. kroner som følge av at det i årets beregning har tatt hensyn til forskjellen i tegnings- og ikrafttredelsesdato. I tillegg til at det er foretatt en oppdatering av antall forsikrede i og en G-justering som medfører økt konsentrasjon innenfor Helse katastrofe.

Selskapets motpartsrisiko øker med 31 mill. kroner. Dette skyldes hovedsakelig økt innestående beløp i bank enn ved utgangen av 2016.

Beregning av SCR - Pilar 1			
	2016	2017	Endring
Markedsrisiko			
- Renterisiko	28	3	-25
- Aksjerisiko	661	675	14
- Eiendomsrisiko	0	0	0
- Spread	398	349	-49
- Valutarisiko	21	20	-1
- Konsentrasjonsrisiko	0	0	0
Diversifiseringseffekt	-92	-75	17
Sum markedsrisiko	1 016	972	-44
Forsikringsrisiko			
- Skadeforsikringsrisiko	2 043	2 059	16
Diversifiseringseffekt skadeforsikringsrisiko	-523	-469	54
- Helseforsikringsrisiko	668	725	57
Diversifiseringseffekt helseforsikringsrisiko	-138	-147	-9
Sum forsikringsrisiko	2 050	2 168	118
Motpartsrisiko	108	139	31
Brutto Kapitalkrav (BSCR)	3 174	3 279	105
- Diversifiseringseffekt totalrisiko	-955	-997	-42
Kapitalbehov før operasjonell risiko	2 219	2 282	63
Operasjonell risiko	161	166	5
- tapsabsorberende effekt utsatt skatt	-595	-612	-17
Kapitalkrav inkl. effekt utsatt skatt	1 785	1 836	51
Kapitalkrav ekskl. effekt utsatt skatt	2 380	2 448	68
Tilgjengelig kapital	3 503	3 520	17
Solvensmargin ekskl. utsatt skatt	147%	144%	-3%
Solvensmargin inkl. utsatt skatt	196%	192%	-5%

Tabell 20: beregning av SCR for SB1S AS pr. 31.12.2017

Bruk av volatilitetsjustert rentekurve

Selskapet benytter volatilitetsjusterte rentekurver ved beregning av kapitalkravet for renterisiko knyttet til eiendeler og forpliktelser. Rentekurvene publiseres månedlig av European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA).

Selskapets solvensmargin uten bruk av volatilitetsjustert rentekurve er på 191 prosent.

E.3 BRUK AV DEN DURASJONSBASERTE UNDERMODULEN FOR AKSJERISIKO VED BEREGNINGEN AV SOLVENSKAPITALKRAVET

Selskapet benytter ikke den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko.

E.4 FORSKJELLER MELLOM STANDARDFORMELEN OG BENYTTEDE INTERNE MODELLER

Selskapet benytter standardformelen til beregning av kapitalkrav under Solvens II.

E.5 MANGLENDE OPPFYLLELSE AV MINSTEKAPITALKRAVET ELLER SOLVENSKAPITALKRAVET

Selskapet har en solvensmargin på 192 prosent pr. 31.12.2017, mens minimumsmarginen er på 454 prosent. Selskapet har overholdt krav til minstekapitalkravet og solvenskapitalkravet i hele perioden.

E.6 ANDRE OPPLYSNINGER

Opplysningene i kapittel E gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av selskapets kapitalstyring gjennom rapporteringsperioden.

F. VEDLEGG

F.1 OFFENTLIGE QRT´ER

Se vedlegget: SB1S AS – Vedlegg til SFCR kvantitative rapporteringsskjemaer pr. 31.12.2017.